

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 8, 2006

Vol. XCVII Nr.151.

V. Adamkus: PLB turi ieškoti naujų veiklos būdų

Pakeliama PLB vėliava.

Linos Petruskienės (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (ELTA) — Nuo pirmadienio tris dienas Vilniuje posėdžiausiančio XII Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo darbotvarkėje — išeivijos švietimas, nau-

josios emigracijos iššūkiai, sielovados ir bendruomenių rėmimo problemos.

Naujosios emigracijos klausimai pirmą kartą iškelti praėjusiame Pasaulio lietuvių Seimo posėdyje prieš

trejus metus. Šiame bus diskutuojama, kaip sutelkti Airijos, Anglijos ir Ispanijos lietuvių, įtraukti juos į artėjančias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes.

Prezidento Valdo Adamkaus įsitikinimu, Pasaulio lietuvių bendruomenė sugebės priimti išskylančius naujus iššūkius ir globalioje visuomenėje išliks stipria, visų kraštų lietuvių jungiančia bei vienijančia bendruomenė.

Tai šalies vadovas pabrėžė sveikindamas į XII Seimo atidarymo iškilmes susirinkusius Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovus.

Prezidentas pažymėjo, kad šis Seimas dar kartą įrodė, jog prieš daugelį metų paskelbti tikslai — išsaugoti toli nuo Lietuvos gyvenančių tautiečių lietuviybę, plėtoti jų ryšius su savo, tėvų ir protėvių gimtuoju kraštu, ugdyti bendruomeniškumą ir gebėjimą veikti bendram labui — išlieka svarbūs ir šiandien.

Prezidentas atkreipė dėmesį,

kad vienas svarbiausių tautiškumo ir žmogaus savitumo bruožų yra kalba. Šalies vadovas akcentavo būtinybę siekti, kad užsienio lietuvių švietimas taptų tikruoju valstybiniu prioritetu ir užduotimi.

„Pasaulio lietuviai yra neatskiriama tautos dalis. Žinokite, supraskite — Jūs rūpate ir esate labai reikalingi Lietuvai. Jūsų istorija — tai visų mūsų istorija. Pasaulio Lietuva — tai ir Lietuvos, Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais.
- Ar gali būti dar blogiau?
- Lietuvos Laisvės armija — LLA — 65.
- Apmatymai iš Ellicott miestelio.
- Mūsų daržai ir darželiai.
- Šiandien Vilniuje pristatoma JAV LB Kultūros tarybos knyga — „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“.
- Aŭta O. Nutautienė palaidota Čikagoje.
- Miesto panorama.

Valiutų santykis

1 USD — 2.684 LT
1 EUR — 3.452 LT

Statybininkai jau gali uždirbti kaip Seimo nariai

Vilnius, rugpjūčio 5 d. (BNS) — Darbininkų iš Lietuvos plūstelėjimas į Vakarų šalis darbo rinkoje nesukėlė tikros krizės reiškinių, tačiau priverstė darbdavius pagarbiai žvelgti į darbininką.

Bendrovės „YIT Kausta“ personalo direktorius Arimantas Glebauskas sakė, kad per kelis pastaruosius metus darbininkų atlyginimai jų bendrovėje padidėjo nuo 40 iki 60 proc., o ypač paklausių profesijų specialistai čia uždirba 4 ir daugiau tūkstančių litų per mėnesį.

Panaši padėtis ir kitoje didelėje Kauno statybų bendrovėje „Mitnija“, rašo „Laikinoji sostinė“.

Patyrę specialistai šioje daugiausia pramoninius objektus statančioje įmonėje gali uždirbti kaip Seimo nariai — 4,000 arba 5,000 litų, atskaičiavus mokesčius.

Lietuvos statybininkų asociacijos (LSA) prezidento Adakro Šeštakausko teigimu, verslininkai jau išmoko strategiškai žvelgti ne tik į savo įmonės perspektyvas, bet ir į darbo rinką, todėl patys stengiasi ugdyti specialistus.

„Noriu, kad grįžęs namo darbininkas turėtų pakankamai laiko, kurį galėtų skirti šeimai, sportui, kitam visaverčiam poilsiui, o ne suktų galvą, kaip užsidirbti papildomai pinigėlių tapetuoju kieno nors butą“, — sakė bendrovės „Virmalda“ bendrasavininkis Romaldas Rabačius.

Kriminalistai žada palikti tarnybą

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (BNS) — Apie 30 Kėdainių kriminalinės policijos pareigūnų dėl jų teigimu, nepakankamų darbo sąlygų ir psichologinės įtampos bei vadovo arogancijos žada palikti tarnybą ir grasina protesto akcijomis, kai kurie teigia emigruosią iš šalies.

Savaitgalį Kėdainiuose įvykusiam Lietuvos ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos (ITIPS) tarybos posėdyje pareigūnai skundėsi „sudėtinga situacija Kėdainių rajono policijos komisariatare, iškreipta darbo laiko apskaita, psichologiniu spaudimu“.

Anot pareigūnų, sudėtingiausia situacija kriminalinės policijos padaliniuose — visi pareigūnai yra parą prašymus pervesti į kitą tarnybą, tačiau iki šiol šie prašymai nebuvo patenkinti, pareigūnų pasiryžimas palikti tarnybą kriminalinėje policijoje įvairiomis priemonėmis buvo slopinamas.

Pareigūnai informavo, kad vien per pastaruosius metus dviem pareigūnams prireikė psichologo pagalbos.

Kai kuriuose kriminalinės policijos padaliniuose pareigūnams būti atsakingais už įvykius tenka bene kas antrą parą. Tai reiškia, kad vienas žmogus bet kuriuo paros metu turi būti pasirengęs reaguoti į įvykius ir būti pasirengęs bet kada išvykti į įvykio vietą, tuo tarpu, pagal įstatymus, vienas pareigūnas negali būti per vieną mėnesį ilgiau kaip devyniasdešimt šešias valandas.

Nukelta į 6 psl.

Mirė rašytojas G. Beresnevičius

Gintaras Beresnevičius
Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (BNS) — Vilniuje mirė publicistas, eseistas, religijotyrininkas Gintaras Beresne-

vičius. Liepos 7-ąją jam sukako 45-eri.

G. Beresnevičius 1979—1984 metais studijavo Vilniaus universitete istoriją. 1986—1989 metais buvo Kauno politechnikos instituto Filosofijos katedros asistentas, 1990—1999 metais dirbo Kauno Vytauto Didžiojo universitete Etnologijos ir folkloristikos katedroje.

Nuo 1990 metų dirbo Kultūros ir meno institute.

G. Beresnevičius buvo etnologijos daktaras, docentas. Dėstė įvairiose Kauno ir Vilniaus aukštosiose mokyklose religijotyrą, baltų religiją ir mitologiją, religijų istoriją. Išleido ne vieną mokslinę knygą. Jis yra pirmojo lietuvių postmodernistinio romano autorius. Nukelta į 6 psl.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-07-06

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S&A PS GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

August 8, 2006

PERIODICALS

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Ir nerūkančiųjų plaučiai užteršti

Rūkalių išpučiamais dūmais kvėpuojantys žmonės rizikuoja savo ir vaikų sveikata

Patikrinus kelis šimtus klaipėdiečių ir miesto svečių paaiškėjo, kad visų jų plaučiai užteršti anglies monoksidu, kuris kaupiasi dėl rūkymo. Nors iškvėpiamo oro kokybę tikrinosi ir nerūkantys žmonės, jiems teko nusiminti sužinojus, kad organizme nuodai kaupiasi dėl pasyvaus rūkymo – buvimo šalia rūkančiųjų arba prirūkytose patalpose.

Patikrino 600 žmonių

Jūros šventės metu Tiltų gatvėje stovėjusi mėlynai oranžinė palapinė su užrašu „HELP – už gyvenimą be tabako“ buvo populiarese už alaus palapines. Prie specialiai įrengtos palapinės, kurioje buvo galima patikrinti anglies monoksido (CO) kiekį iškvėpiamame ore, gauti informacijos – apie rūkymo prevenciją, pasyvų rūkymą ir kaip mesti rūkyti – nuolat driekėsi eilutė žmonių.

Per savaitgalį uostamiestyje buvo atlikti 676 CO testai.

Čia dirbę savanoriai sakė, jog tyrimų rezultatai bus apibendrinti vėliau, tačiau neslėpė, jog nebuvo žmogaus, kurio iškvėptame ore CO kiekis neviršytų normos.

Labiausiai tai trikdė nerūkančius žmones.

Šis tyrimas geriausiai leido suvokti, koks pavojingas yra pasyvus rūkymas.

Kenkia širdžiai ir vaisiui

CO yra nepaprastai nuodingas, tačiau jis bespalvis ir bekvapis. Iš šimtų nuodingųjų sudėtinių tabako dūmų dalių CO yra ypač kenksmingas tiek rūkaliams, tiek nerūkantiems. Rūkalių organizme esantis CO kiekis dažniausiai viršija ribą (8,5 ppm), kurią pasiekus ES miestuose skelbiamas CO taršos pavojus. Nerū-

kančiųjų iškvėpiamame ore CO kiekis didėja priklausomai nuo laiko, kurį jie praleidžia prirūkytoje aplinkoje. Didelis CO kiekis kenkia širdies veiklai, didina kraujo krešulių susidarymo tikimybę ir kelia pavojų neščių moterų vaisiaus vystymuisi.

Sukelia priepuolius

Net ir negimęs kūdikis gali tapti tabako auka. Akivaizdu, kad tai yra tiesa, jei mama rūko arba jei ji nerūko, tačiau rūko tėtis, arba jei ji būna prirūkytoje patalpoje. Dėl to gali būti priešlaikiniai gimdymai, nenormalus išsivystymas arba labai mažas naujagimio svoris.

Mažiesiems vaikams prirūkyta aplinka sukelia kvėpavimo ir ausų infekcijas, astmos priepuolius ir gali tapti net mirties priežastimi.

Tiria visoje Europoje

„HELP – už gyvenimą be tabako“ – tai Europos Komisijos kampanija. Panašios akcijos visus šiuos metus vyksta visose 25 Europos Sąjungos šalyse.

Ši akcija skirta informuoti apie CO pavojų bei paskatinti rūkalius ir nerūkančiuosius domėtis, kaip rūky-

mas veikia jų organizmą, kokių pavojų kelia pasyvusis rūkymas ir kaip pagerėja sveikata metus rūkyti.

CO kiekio matavimai atliekami anonimiškai, o rezultatus fiksuoja kiekvienoje palapinėje dirbanti komanda.

Per šiuos metus kampanijos „HELP – už gyvenimą be tabako“ dalyviai ketina surengti apie 100 renginių visoje Europoje bei patikrinti daugiau kaip 50 000 gyventojų.

Tokia akcija jau vyko Kaune ir Vilniuje.

• 80 proc. savo laiko vaikas praleidžia uždaroje patalpoje, todėl jis pripras prie dūmų kvapo, kas vėliau taps priklausomybe.

• Dūmuose yra daugiau kaip 4,000 produktų, kurių dauguma yra toksiški, ir 40 karcinogeninių (sukeliančių vėžį) medžiagų, kurias įkvėpia rūkantieji ir šalia jų esantys žmonės.

• Nerūkančiam, kurio sutuoktinis rūko, rizika susirgti plaučių vėžiu padidėja 25 proc. Atsiranda ir kitos patologijos, pavyzdžiui, širdies ir kraujagyslių susirgimai.

• Vėdinant prirūkytą kambarį, tabako kvapas susilpnėja, tačiau cheminės dūmų medžiagos pašalinamos tik iš dalies. Kambariame, kuriame buvo rūkoma, esančio oro kokybė dar ilgai lieka prasta.

„Klaipėda“

Laukimas – mirties sąjungininkas

DR. HENRIKAS KAZLAUSKAS

Klaipėdos ligoninės Insultų skyriaus vedėjas

Daugeliui susirgusiųjų širdies ir galvos smegenų infarktu medikai galėtų padėti išvengti invalidumo ir netgi mirties, jei pacientai laiku atvyktų į ligoninę.

Miršta pakeliui į ligoninę

Dėl išeminės širdies ligos ir galvos smegenų insultų miršta daugiausiai ligonių.

Nežiūrint didelių pasiekimų gydant ūmią koronarinę širdies ligą ir išeminį galvos smegenų insultą yra nemažai sunkumų gydant minėtas ligas.

JAV mokslininkų tyrimų duomenys rodo, kad daugiau kaip 50 proc. iš 1,5 milijono žmonių, kuriems diagnozuotas ūmus miokardo infarktas, miršta priėmimo skyriuje arba iki atvykimo į ligoninę. Vertinant susirgusiųjų ūmiu galvos smegenų insultu mirtis paaiškėjo, kad beveik pusė šių mirčių įvyksta iki tol, kol ligonis pasiekia stacionarą.

Daugumos šių liūdnu atvejų būtų galima išvengti, jei ligoniai atvyktų anksti nuo ligos pradžios į specializuotą stacionarą.

Priežastys – tos pačios

Išeminės širdies ligos bei dėl jos išsivysčiusio ūmaus širdies infarkto ir galvos smegenų insulto pagrindiniai rizikos veiksniai – arterinė hipertenzija, rūkymas, padidėjęs cholesterolio kiekis kraujyje, cukraligė – yra tie patys.

Ligos pradžia skiriasi

Ligos vystosi pagal labai panašius dėsningumus, tačiau šių ypač pavojingų ligų simptomų pradžia – skirtinga.

Skausmas yra būdingas ūmiai širdies patologijai.

Įvykus ūmiam galvos smegenų infarktui (insultui) šis simptomas stebimas retai.

Pažintinių funkcijų sutrikimas dažnai stebimas susirgus galvos smegenų insultu ir nebūdingas ser-

gančiam ūmiu širdies infarktu.

Į ligoninę – per valandą

Ligonių, kurie pajunta galimo ūmaus širdies infarkto simptomus, t.y. stiprų skausmą širdies plote ar už krūtinkaulio plintantį į kairę ranką arba kaklą, nepaiešinantį nuo nitroglicerino, gydymas turi prasidėti pirmąją valandą nuo simptomų pradžios.

Išgyvenamumas didėja iki 50 proc., jei kraujotaka širdyje atsikuria per pirmąją valandą, ir mažėja iki 23 proc., jei širdies kraujagyslėse kraujotaka atkurama per 3 valandas nuo simptomų atsiradimo pradžios.

Tyrimais nustatyta, kad sergantiems ūmiu galvos smegenų insultu geriausi gydymo rezultatai pasiekiami atvykusiems į stacionarą per pirmąsias 90 minučių nuo ligos simptomų pradžios: rankos ir kojos nusilpimo, ūmaus regėjimo sutrikimo viena arba abiem akimis, dvigubo vaizdo matymo, pusiausvyros, kalbos suvokimo ir gebėjimo kalbėti sutrikimų.

Krešulių ištirpdo

Tyrimais nustatyta, kad žmonės mažai žino apie šių ligų gydymo galimybes. Ypač nepakankamai gyventojai informuoti apie išeminiu galvos smegenų insultu sergančiųjų gydymą trombolize.

Trombolizė – tai krešulio, užkimsio arteriją ir sutrikdžiusio kraujotaką šioje kraujagyslėje, tirpdytas specialiais vaistais. Tai gana efektingas gydymo metodas ligoniams, atvykusiems į stacionarą pirmosiomis 2-3 valandomis nuo pirmųjų insulto simptomų pradžios. Praėjus daugiau kaip 3 valandoms nuo ūmaus išeminio galvos smegenų insulto pradžios, gydymas trombolize kol kas netaikomas.

Sėkmingam gydymui ypač svarbu išsamūs duomenys apie paciento esamas ar buvusias ligas bei jam atliktas operacijas. Neretai pats pacientas, susirgęs ūmiu galvos smegenų insultu, dėl ligos sukeltų bendravimo problemų negali perduoti medikams reikiamos informacijos, todėl iš artimųjų surinkti duomenys gali būti labai vertingi taikant šį gydymo metodą.

„Klaipėda“

VAIKYSTĖS PATYRIMAI — LIKUSIO GYVENIMO ŽYMĖ

Atlikti moksliniai tyrimai patvirtina jau seniai žinomą, tačiau kai kurių tėvų vis pamirštamą taisyklę: nuolatinę tėvų paramą ir globą jutę vaikai suaugę pasižymi geresne psichikos sveikata.

Taip pat žinoma, kad suaugusiųjų fizinė ir dvasinė pusiausvyra nemaža dalimi priklauso nuo to, kiek socialinės paramos jie sulaukia iš savo aplinkos.

JAV mokslininkai atliko tyrimą, kuriuo stengėsi išsiaiškinti, ar tėvų parama vaikystėje veikia fizinę ir psichinę sveikatą suaugus ir senatvėje.

Beveik 3000 suaugusių (25–74 metų amžiaus) tyrimo dalyvių buvo klausiama, kiek emocinės paramos jie sulaukdavo iš savo tėvų vaikystėje.

Taip pat buvo nustatoma, ar tiriamieji turi depresijos ir chroniškų fizinų ligų simptomų, koks jų savarbios lygis.

Paiškėjo, kad suaugusio žmogaus fizinė ir dvasinė sveikata priklauso ne tik nuo dabartinių gyvenimo sąlygų, bet ir nuo vaikystėje patirtos emocinės tėvų paramos. Šios paramos trūkumas vaikystėje susijęs su depresija, padidėjusiu kraujospūdžiu, artritu, šlapinimosi problemomis suaugus. Be to, ryšys tarp paramos ir šių sveikatos problemų nėra tiesioginis, nesilpnėja žmogui senstant.

Tyrimo grupės vadovo daktaro Džordžo Bernaro Šo teigimu, ankstyvoji parama ir suaugusiųjų sveikatos problemos yra taip glaudžiai susijusios dėl to, kad tėvų ir vaiko santykiai turi įtakos svarbiems žmogaus psichiniams ir socialiniams resursams.

„Vaikystėje patirta emocinė parama formuoja savarbios ir galimybės kontroliuoti savo gyvenimą jausmą, taip pat ir šeimos santykių suvokimą. Visi šie veiksniai vėliau turi įtakos depresijos simptomams ir fizinės ligos atsirasti. Gydant suaugusius ir pagyvenusius žmones turėtume aptarti ne tik jo dabartines gyvenimo sąlygas, bet ir atsižvelgti į vaikystės patyrimą“, — teigė daktaras.

„Klaipėda“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$120.00.
Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

LIETUVOS LAISVĖS ARMIJA

LLA — 65

IRENA GIEDRAITENĖ

1941 m. gruodžio 13 d. Gedinimo pilyje prisiekė Lietuvos karininkai. Kazio Veverskio iniciatyva buvo sudarytas pirmasis štabas. Tai — slapta karinė-politinė, antinacinė, antisovietinė pasipriešinimo organizacija, kurios tikslas — laisvės ir nepriklausomybės iškovoji-mas.

Iki 1944 m., artėjant antrajai sovietų okupacijai, tapo masiškiausia okupaciniam pasipriešinimui organizacija, apėmusi visą Lietuvą. Organizavosi Kauno, Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių kuopos, apygardos, būriai; vadovavo Lietuvos karininkai, jaučiantys nuoskaudą ir dalinę kaltę dėl to, kad 1940 m. nebuvo pasipriešinta ir nebenorintys klausyti baikiščių politikų įsakymų.

1944 m. liepos 20 d. vado Kazio Veverskio įsakymu nr. 21, LLA buvo suskirstyta į du sektorius: a. OS — organizacinį, b. VS — veikiantį. Veikiančio sektoriaus kariams buvo pasiūlytas pavadinimas „Vanagai“. Organizacinio sektoriaus OS — sėslieji partizanai, aprūpinantys veikiantį sektorių.

1944 metų vasarą LLA nariams „vanagams“ Žemaitijoje buvo įsteigtas apmokymo punktas — Platelio stovykla. Apmokyti kariai, suskirstyti į būrius, buvo siunčiami į savo rajonus per fronto liniją. Ne visiems pasisekdavo sėkmingai grįžti. 1944 m. rugpjūčio 25 d. pasibaigus kariniams apmokymams, „vanagai“ buvo prisaikdinti brg. gen. Motiejaus Pečiulionio. Jis buvo vadovavęs kovose su bermontininkais, Želigovskio lenkų pulkais ir bolševikais. Perskaičytas vyriausybės įsakymas „vanagams“ grįžti į gimtąsias vietas ir pradėti pasipriešinimą sovietiniams okupantams — partizaninį karą. LLA vadovybė draudė palikti savo kraštą ir trauktis į Vakarus. Tačiau, artėjant „raudonajam marui“, daugelis nepakluso ir pasitraukė.

1946 metais dalis LLA vadų deklaravo susijungimą su kitomis pagrindinio organizacijomis. LLA organizacinio bei teritorinio įdirbio pagrindu kūrėsi naujais pavadinimais

mais pasipriešinimo organizacijos, kaip BDPS (Bendras demokratinio pasipriešinimo sąjūdis) ar LLKS (Lietuvos laisvės kovų sąjūdis). Šiais naujais pavadinimais organizacijos, LLA sukurtoomis struktūromis organizuotą pasipriešinimo kovą tęsė iki 1953 metų, rezistencinio karo pabaigos.

Apie šią karinę organizaciją, davusią pradžią ginkluotam okupacijos pasipriešinimui, per visus penkiasdešimt Sovietų okupacijos metų nebuvo užsimenama: nei kalbama, nei rašoma, vien žodis LLA enkavedistams kėlė siaubą. Šis istorijos puslapis turėjo būti nesugrąžinamai išplėstas iš tautos atminties. Reikia pripažinti, kad saviems ir sveti-miems priešams pavyko paskandinti užmaršties akivare šį svarbų, penketą metų veikusių, mūsų karių kovos tarpsnį. Todėl pabandykime nuo kelio vingių nušluoti storą dulkių sluoksnį, kuris ir dabar patikimai slepia ano meto mūsų šaunių karių pėdas, įmintas Lietuvos kovų vieškeluose. Taip rašo Česlovas Leonas Kareckas savo knygoje „Uždegti Laisvės žiburį norėjom“ (145 psl.).

Iš pranešimų, skaitytų 2000.12.13 Kaune, Karininkų Ramovėje vykusioje konferencijoje „Rezistencijos amžių apžvelgiant“, Andrius Kondomanskis, buvęs Organizacinio LLA štabo ryšininkas, savo kalboje pasakė: „...Mums, LLA veteranams, norėtusi, kad mūsų idėjos ir pastangos, skirtos kovai už nepriklausomybę, neliktų atsitiktiniu straipsneliu parašėse, bet užimtų deramą vietą Naujųjų laikų Lietuvos istorijoje. Kol kas ir patys istorikai neturi aiškos nuomonės apie LLA ne tik dėl duomenų stokos, bet ir dėl politinių sumetimų. Tai kelia nuostabą ir nuogastavimus būti visai pamirštiems ir žūti istorijos vingiuose. Būtina šią istorijos spragą užpildyti ir įvardyti LLA veiklos mastą ir svarbą organizuojant pasipriešinimą žodžiu ir ginklu, bet kokiai okupacijai“.

Po kovo 11-osios Nepriklausomybės akto, buvusios daugiatūkstantinės organizacijos kovotojai ne kartą buvo kviečiami atsišaukti, susiburti, atgaivinti organizacijos vardą. „Mes, — užkietėję idealistai galvojome, kad būsime surasti — pakviesti kartu pasidžiaugti grįžtančia laisve bent kaip vieni pirmųjų pradėję kovą už nepriklausomybę okupaciniais pogrindžio metais, sudarę prielaidas susiformuoti daugeliui kovos organizacijų...“ Taip rašo Laisvės kovų archyvo Nr. 35 239 psl. Andrius Kondomanskis padėkos straipsnelyje Laisvės kovų archyvų redaktoriui gerbiaram Kęstučiui Kasparui, kuris paruošė ir išleido knygėlę „Lietuvos laisvės armija“.

Tik praslinkus 15 Nepriklausomybės metų, 2005.04.09 LLA atsi-kūrė su kariais rėmėjais. Ši data pildė Lietuvos istorijos puslapį. Tą dieną Kauno įgulos karininkų ramovėje įvyko istorinė konferencija tema: LLA — lietuvių tautinė pasipriešinimo organizacija. Konferencijoje dalyvavo LLA kariai, partizanai, šauliai ir piliečiai, neabejingi Lietuvos nepriklausomybei. Pranešimus skaitė humanitarinių mokslų dr. A. Bubnys, istorikas K. Kasparas, Atkuriamojo Seimo narė Z. Sličytė ir kiti.

Po konferencijos vyko Lietuvos

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ar gali būti dar blogiau?

Naujas gaisras Artimuosiuose Rytuose — kovos tarp Libano ir Izraelio — laikinai iš akiračio ištūmė nesibai-giančius neramumus ir smurto veiksmus Irake. Pirmuosiuose JAV laikraščiu puslapiuose ir žinių laidose kasdien skaičiuojama, kiek raketų į Izraelį paleido „Hezbollah“, kiek bombų nukrito ant Libano sostinės ar kitų vietovių. Tačiau neįmanoma ignoruoti vis gausėjančių teroristinių išpuolių Irake, vis augančio žuvusių civilių gyventojų ir amerikiečių karių skaičiaus (o ką bekalbėti apie sužeistuosius: amerikiečių sužeista per 30,000 irakiečių niekas net nebeskaiciuoja).

Vis dėlto tie išpuoliai nėra vien prieš Ameriką ar jos sąjungininkes, kurioms pastaruoju metu sunkiai sekasi įvesti šokią tokią tvarką karo nuniokotoje šalyje. Kautynės vyksta tarp pačių irakiečių — dviejų pagrindinių musulmonų sektų (sunniti ir šiitų), besistengiančių į savo rankas suimti visą valstybės valdžią. Ir vieni, ir kiti nuolat sprogdina, pagrobia, žudo, nepaisydami, ar tai seneliai, ar vaikai, ar moterys.

Nors kiekvienas galvojantis žmogus supranta, kad nuostolingiausias, kad kurios valstybės gero-vei yra diktatūrinis režimas, bet kartais, kai išgali pilietinė anarchija, diktatūra neatrodo pati kraštutiniausia blogybė. O šiuo metu Irake siaučia anarchija ir nežinia, kur ji valstybę nuves, jeigu nebus kažkas greitai daroma.

Iki šiol Vašingtonas stengėsi tikrąją padėti paneigti, nuolat tvirtindamas, kad visgi pamažu Irake einama į taikos ir ramybės periodą, kad tvarkos palaikymą šalyje vis tvirtiau į savo rankas perima pačių irakiečių kariuomenė ir policija, kurią apmoko ir ginklus parūpina Amerikos kariai. Bet, kaip atrodo, irakiečiai nėra pajėgūs sustabdyti sprogimų, žudynių ir kitų smurto veiksmų. Amerikiečių viltys, kad nelabai ilgai trukus bus galima iš Irako namo grąžinti savo karius, baigia subyrėti.

Praėjusios savaitės ketvirtadienį JAV Senato sesijoje du JAV kariuomenės generolai, kartu su

Gynybos sekretoriumi Donald Rumsfeld, pripažino, kad Irakas sparčiai rieda pilietinio karo link (kol kas dar tiesiai šviesiai nepasakoma, kad tas pilietinis karas jau senokai prasidėjęs). Esant tokiai padėčiai, neįmanoma sustiprinti vargais negalais pagaliau sulipdytos „demokratinio Irako“ valdžios ir palaikyti bent apytikrą tvarką šalyje, kad žmonės pradėtų jaustis saugiau, gyvenimas sunormalėtų.

Tai pirmas kartas nuo karo Irake pradžios, kai aukšti kariniai pareigūnai atvirai išreiškė savo rūpestį. Apie tai jau kiek anksčiau kalbėjo ir Didžiosios Britanijos ambasadorius, perspėdamas, kad Irako gyventojai pasidalinę į dvi nesulipdomas dalis ir tas susiskaldymas bei religinė neapykanta juos veda į nuolatinį susipriešinimą.

Tačiau viena yra pripažinti, kad dabartinė padėtis Irake neįteikia daug vilčių, o kita — pasiūlyti, kaip tą padėtį pataisyti. Amerikos kariai Irake jau kovoja daugiau kaip 40 mėnesių ir, nepaisant gero karinio pasiruošimo, pačių naujausių ginklų, jie yra bejėgiai sustabdyti nuolatinius teroristinius išpuolius bei apsaugoti civilius žmones, kurių iki šiol žuvo per 30,000 — daugiausia nuo pačių irakiečių rankų.

Kadangi šį rudenį Amerikoje vyks balsavimai, respublikonai norėtų duoti kiek vilties, kad iš Irako visgi įmanoma atitraukti JAV karius, kad toji šalis jau netrukus pati galės tvarkyti savo reikalus ir palaikyti tvarką. Demokratai neatlaidžiai kritikuoja prez. Bush ir jo Gynybos sekretorių, tvirtindami, kad tik per šios vyriausybės nesugebėjimus JAV pateko į tokią keblią padėtį. Daugelis ypač kaltina Gynybos sekretorių, kaip nekompetentingą ir neįvalgų, siūlydami jam atsistatydinti. Jau kiek anksčiau net keli generolai ragino Rumsfeld užleisti savo vietą geriau išmanančiam karo strategijai, bet prez. Bush griežtai pasiūlymą atmetė ir pareiškė savo bičiuliui visiška pasitikėjimą. Atrodo, kad pilietinis karas Irake neišvengiamas.

Grupė LLAKR sąjungos narių prie paminklo LLA desantininkui — J. Barzdai-Klevui ant Iesnalio ežero kranto, Babrungėnų kaime, Plungės raj.

Vlodo Gaudišiaus nuotr.

Laisvės armijos karių rėmėjų sąjungos steigiamasis susirinkimas. Šios organizacijos atkūrimo iniciatoriai buvo žurnalo Laisvės kovų archyvo bendradarbis Vytautas Urbikas

(Kelmė) ir verslininkas Albinas Klimas (Plungė). Buvo priimti sąjungos įstatai, išrinkta valdyba ir kitos valdymo struktūros.

Nukelta į 5 psl.

Apmąstymai iš Ellicott miestelio

IUOZAS GAILA

Baltimoreje po lietuviškų mišių dažniausiai stovinėjame ir šnekučiuojamės. Veik visada, vienas kitas paklausia „Kaip ten Lietuvoje? Ar šiek tiek geriau?“ Į tą klausimą man knieti atsakyti klausimu „O kas ten taip blogai?“, bet žinau, kad susilauksiu nuostabos o gal net pykčio, taigi tik gužtelėju pečiais. Į Lietuvą žvelgiame tarsi į blogybių kraštą, valdomą komunistinės nomenklatūros, sąmoningai skurdinančios gyventojus, kad lengviau būtų juos valdyti. Perdedu? Gal, bet nedaug. Ir kaip mums, pokariniams išeiviams, taip negalvoti. Juk tai girdime iš neseniai atvykusiųjų, tą randame išeivijos spaudoje, nardydami po interneto lietuviškus puslapius. Man regis, tapo tiesiog „politiškai nekorektiška“ nepeikti dabartinės Lietuvos, o ypač jos valdžios. Demokratinėje santvarkoje, spauda veik atlieka opozicijos valdžiai vaidmenį ir tai yra ne tik gerai, bet ir būtina, ypač jei objektyviai vertinami tiek valdžioje esantys, tiek jos siekiantys. Tačiau išeivijos spaudos ir rašančiųjų joje, žvilgsnis į senąją tėvynę neturėtų būti toks vienašališkas, tematantis tik neigiamybes. Štai skaitau išpūdžius iš apsilankusiųjų Lietuvoje: Prekybos centrai Vilniuje kur po vienu stogu 200, 80 parduotuvių, neatsilikęs ir Kaunas, panašūs ir Klaipėdoje, Šiauliuose... Prekių pilnos lentynos, pasirinkimas didžiausias. 3,500 vietų prie prekybos centro esanti aikštė netalpina visų atvažiuosiuju... Į Palangą suplaukė apie pusė milijono... kavinių-kavinukų miestuose pilna ir jos pilnos. Per Kaledų šventes lėktuvai į šiltus kraštus buvo pilni...

Skaitytojas tegali tik džiaugtis tokia mūsų krašto pažanga, bet... Pasirodo, parduotuvės tų gėrybių veltui nedalina, už jas reikia mokėti. Taigi, reikia dirbti ir užsidirbti, o gerai apmokamų darbų nėra, o jei yra, tai geresnius valdiškus išgrobsto giminaičiai... O, be to, valdžia nieko nedaranti, kad visi galėtų tas gėrybes įpirkti... Tai va, dėl to arti pusė milijono mūsų tautiečių paliko Lietuvą ir dar tiek žada ją palikti... Taip porina Lietuvoje apsilankę.

Tad pažvelkime į visą tai iš kito taško. Tų modernių milžiniškų apsipirkimo centrų niekas nebūtų statęs ir nesiruoštų jų daugiau statyti jei nebūtų pirkėjų. Tai ne „Potiokino kaimai“. O jei ten teigali pirkti tik praturtėję, tai daug tokių Lietuvoje yra ir stebėtinai daugėja, jei reikia naujus ir dar didesnius prekybos centrus statyti. Taip, elgetų ypač Vilniuje gausu, bet teko skaityti, kad Lietuvoje elgeta daugiau per dieną susielgetauja, nei kad smulkiam verslininkui po mokesčių ir visų išlaidų lieka gryo pelno. Statistika rodo, kad šimtui lietuvių tenka virš šimto telefonų, kaimų gyventojai skundžiasi, kad dėl mašinų srauto sunku pereiti per kelią, o juk Lietuvoje viešasis susisiekimas labai išplėtotas ir gali be automobilio apsieiti. Su darbais visur nelengva, o gauti gerai apmokamus visur sunku. Giminytės ryšiai, rekomendacijos visur praverčia ne tik Lietuvoje. O jei tie darbai būtų gaunami ne per giminytės ryšius ir rekomendacijas, ar tai sumažintų bedarbių skaičių? Ne, nes tik pa-

sikeistų kas sėdėtų bedarbių kėdėse. O be to, pagal apklausas, tik vienas iš keturių lietuvių norėtų valdiško darbo. Bet grįžkime prie kaltinimų valdžiai, kad ji nieko nedaranti dėl atlyginimų padidinimo. O ką ji turėtų daryti? Ką pavyzdžiui Amerikos ir kitų kapitalistinių, laisvos rinkos kraštų valdžios daro padidinti atlyginimus? Juk Amerikoje jau dešimt metų kai nepadidinamas atlyginimo minimumas. Viename išeivijos savaitraštyje rašoma, kad stiprinti pirkėjų galioms Lietuvoje yra visiems žinomas Airijos pavyzdys, kuri tai padariusi. Bet ar tai yra teisingas pavyzdys? Airija nebuvo nualinta pereito karo metu, jos ūkiai nebuvo išdraskyti, ūkininkai nesuvaryti į kolchozus, kraštas nebuvo pusšimtį metų atskirtas nuo Vakarų pasaulio geležine uždanga. Airis galėjo statyti kokį nori namą, steigti savo verslą, o lietuvis buvo iğrūstas į pasibaisėtinus daugiabučius, atimtas iš jo bet koks savarankiškumas, galimybė bendrauti su Vakarų verslininkais, mokslininkais, kultūrininkais. ir net tokiose sąlygose, su Kremliaus paklusnia nomenklatūra, Lietuva buvo pirmaujanti respublika sovietijoje ir ji nėra atsilikėlė tarp posovietinių kraštų, o Airija net iki 1985 metų buvo Europoje veik labiausiai atsilikęs kraštas su nesiliaujančia emigracija į Ameriką. Airija atgijo tik su Europos sąjungos lėšomis, gavusi jų neproporcingai daug ir dabar vežasi kitus Europos kraštus. O Lietuva tik pradėjusi gauti lėšas iš ES ir toli gražu, jų negaus tiek, kiek gavo Airija, tad kaip galima priekaištauti Lietuvos valdžiai statant Airiją pavyzdžiu? Štai išeivijos spaudoje siūlomos konkrečios reformos Lietuvai: sumažinti Seimo narių skaičių, panaikinti vieną iš dviejų aukštųjų teismų, sujungti ministerijas, panaikinti ministro pirmininko postą pavedant tas pareigas prezidentui ir apskritai sumažinti valdininkų skaičių. Tikrai, galima sutikti su panašiais siūlymais, valdininkų ir valdžios karpymais nors ir reikalaujančiais konstitucijos keitimo. Aišku, kad sumažėtų kraštų valdymo išlaidos, gal taip sutaupytomis lėšomis ir vienu kitu litu (ne šimtais) padidėtų pensininkų pensijos, nors teoriškai ir bedarbių skaičius padaugėtų. Bet ar sumažinus Seimo narių skaičių, seimūnai praves geresnius įstatymus? Ar sujungus Kultūros ir Švietimo ministerijas Lietuva ženkliai suklebėtų, egzaminai nebus parduvinėjami, mokiniai nenusirašinė, profesoriai neis dėstyti į rusų sukurtas „akademijas“ Lietuvoje? Ar panaikinus rinkimus sąrašais, rinkėjai staiga pavirs tokiais protingais, kad išsirinks tik geriausius iš geriausių, tartum tik dėl rinkimų sąrašais jie išsirinko „ubagų“ ir „agurkų“ karalius ar gruzinės tualetinio popieriaus apvyniojimu išgydytą prezidentą?

Keisčiausia, kad minint Lietuvos valdomųjų struktūrų ydas, pavyzdžiu statoma Amerika, kaip šimtą kartų didesnė už Lietuvą, pirmaeilė valstybė ir jai užtenka tokios valdžios. Tačiau išvardinama tik Amerikos federalinė valdžia: Kongresas, Senatas, Prezidentas, Aukščiausiasis teismas, bet juk yra atskirų valstijų valdžios, daugeliu atveju dubliuojančios Federalinę valdžią. Atrodo, kad virš pusšimčio

metų pragyvenę Amerikoje nesusipažinome su jos biurokratija ir neįtikėtinu lėšų švaistymu. Palyginkite amerikietį dirbantį už minimalų atlyginimą ir senatorių su jo alga, privilegijomis, kelionėmis, pensija ir didžiuliu, gerai atlyginimu štabu. Kiek laiko jis praleidžia įstatymų, ir kiek savo perrinkimų reikalais! O kokius Amerikos rinkėjai išsirinka? Štai senatorius, būdamas vedęs, girtuokliavo su merginomis, girtas būdamas nuvažiavo nuo tilto į upę, mergina nuskendo, pats išsikapstė, bet tik kitą dieną išsiblaivęs pranešė policijai. Ir ką gi, be vargo išrenkamas ir perrenkamas, sėdi Senate ir moralizuoja. Artėjant baisiam Katrinos uraganui, nors iš anksto įspėtas, New Orleans miesto meras vienus gyventojus suvarė į sporto stadioną, o kitus paliko namuose pavojuje, nors buvo tūkstančiai mokyklinių geltonųjų autobusų, kurie galėjo būti panaudoti gyventojų evakuacijai. Apsemti autobusai buvo vandens sunaikinti, o šimtai gyventojų nuskendo, o meras vėl buvo perrinktas. Amerikos sostinės meras buvo nufilmuotas su prostitutėmis naudojantis narkotikus, bet tai nesutrukdė jam būti perrinktam. Gal jis miestui buvo geras? Taip, mokiniui miestas išleisdavo virš 12,000 dol., bet neišmokė nei skaityti, nei rašyti, nei skaičiuoti, tuo tarpu Utah valstija mokiniui išleisdama tik 4,600, o parapijinės mokyklos išleisdama mokiniui tarp 3,500–4,500 dol., mokslo lygiu toli aplenkdamas sostinės mokyklų mokinius. Apskritai, jokios pradinių ir vidurinių mokyklų reformos Amerikoje neįmanomos dėl galingos mokytojų profesinės sąjungos (unijos). Amerika daugiausia pasaulyje išleisdama sveikatos apsaugai, bet kelios dešimtys milijonų amerikiečių neišgali įsigyti sveikatos draudimo, pensininkai turi skirti didelę dalį

savo pensijos vaistams ir gyventi nuolatinėje baimėje, kad sunkios ligos atveju, praras visą savo amžiuje sukauptą turtą ir to neužteks. Dėl gydytojų, draudimo ir vaistų gamintojų bendrovių lobizmo Senate ir Kongrese, joks visuotinis sveikatos apsaugos draudimas Amerikoje nepraeina. Tiek Senato, tiek Kongreso rūmuose karaliauja ne tik Amerikos didžiųjų bendrovių, bet ir užsienio kraštų lobistai švaistydami milijonais. Prieš porą dešimtmečių dėl spragų įstatymuose buvo išgrobstytos lėšos ir bankrutavo vadinamos „Savings and Loan“. Draudimo bendrovės pritrūko lėšų padengti apdraustus indėlius, tad teko naudoti mokesčių mokėtojų pinigus. Dėl panašių spragų prieš porą metų milijonai akcininkų, tūkstančiai darbininkų, prarado investavimus, pensijas, sukčių įkurtose ar vadovaujamosiose bendrovėse. Nuostoliai siekia milijardus. Ir tai vyksta valstybėje, kurioje yra įmantriausi kapitalistiniams kraštams žinomi finansiniai saugikliai, veikia pasaulyje išgarsėję auditorių (revizijos) firmos.

Nestatykime Lietuvai pavyzdžiu Airiją ir Ameriką ir net buvusių satelitinių (Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Slovakijos...) kraštų, nes Baltijos valstybių padėtis laisvę atgavus buvo ekonominiai sunkesni. ir vis gi, turime laisvuose rinkimuose išrinktą valdžią, jos pasikeitimai vyksta neprasižengiant konstitucijai ir demokratiniams principams. O jei ji ne tokia kokios mes norėtumėm, tai ne išrinktųjų, bet rinkėjų kaltė. Krašto visuomenės arba rinkėjų ydos visada atsispindės išrinktuosiuose. Ydinga visuomenė niekada neišrinks tobulos valdžios. Kokia Lietuvos valdžia bebūtų, bet ji sukūrė tvirtą, pastovią valiutą, pažabojo infliaciją, įvedė Lietuvą į NATO, į Europos sąjungą. Kelias į visuotinę gerovę ir sunkus, ir lėtas.

Lietuvos karaliaus Mindaugo statula Vilniuje.

Jono Urbono nuotr.

LIETUVOS LAISVĖS ARMIIJA LLA — 65

Atkelta iš 3 psl.

Dalyvavusieji vienbalsiai nutarė, kad organizacijai vadovautų paskutinio Žemaičių apygardos vado LLA nario Vlodo Montvydo dukra. LLKS narė, Irena Giedraitienė. Pavaduotojais išrinkti Albinas Klimas ir Donatas Abrutis (Plungė).

Lietuvos laisvės karių rėmėjų sąjungos tikslai:

1. Įteisinti LLA vardą Laisvės kovų ir Lietuvos istorijoje.

2. Įamžinti LLA atminimą paminklais.

3. Rinkti medžiagą apie LLA veiklą ir jos kovotojus.

4. Vykdyti švietėjišką veiklą istorinių žinių pagrindu.

5. Siekti bendradarbiavimo su kitomis atsikūrusiomis pasipriešinimo okupacijoms organizacijomis.

Į organizaciją su kariais rėmėjais susibūrė apie trys dešimtys LLA narių veteranų, su tuometinėmis priesaikomis, garbingomis praeitimis ir jau skaičiuojantys aštuonis dešimtmečius pragyventų metų.

Keletą LLA veteranų paminėjome: Vytautas Jurevičius — (1922 m.) 1941 Birželio sukilimo dalyvis. Mokytojaudamas Skuode, įkūrė LLA kuopą. Dirbdamas Palangos gimnazijoje įkūrė pagrindinio organizaciją. 1946 m. suimtas, žiauriai kankinamas, draskomas, svinlinamas, kuopos narių neatskleidė. Toliau Magadano rūdų kasyklos, be teisės grįžti į tėvynę. Tik po 44 metų klijonių grįžo į gimtąją Palangą.

Viktoras Šniuolis (1925 m.). Jo tėvas jau 1944 metais nužudytas savo namų palaukėje. Sesuo ir brolis atidavė gyvybę už Lietuvos nepriklausomybę. Viktoras devynerius me-

tus partizanavo, 1953.03.13 išduotas, suimtas. Nepalaužtas čekistų, praėjus kalėjimų golgotas, nesulaužė LLA priesaikos.

Lenora Saltonas — radistas, desantininkas. Nepasitraukė į Vakarus, grįžo į gimtąją Žemaitiją. Iškentė neapsakomas kančias, okupantų paniekinimus.

Algirdas Bielinis (1924 m.) Vilniaus, LLA štabo raštininkas, slapyvardis Kudirka. Toks pat likimas ištiko kaip ir kitus bendražygius.

Justinas Garšva 81924 m.) — žvalgybos ir ryšio vadas LLA „Sakalai“.

Alfridas Dauginis (1925 m.) — Platelių apmokymo dalyvis. Prisimena, kad tuo metu Žemaitijoje vyko rugiapūtė. Ūkininkai pakinkė arklius į vežimus, pakrovė maisto atsargų, išleido savo atžalas į Platelių miškus, kad išmokyti atremti artėjantį raudonąjį okupantą.

Apie savo išgyvenimus kiekvienas sąjungos narys savo prisiminimus užrašo ruošiamoje išleisti knyga apie LLA narių išgyvenimus.

2006.05.06. Į Plungės r., Babrungėnų k. E. Leliugienės kaimo turizmo sodybą, kurioje įregistruota LLA sąjungos būstinė iš visos šalies į metinę ataskaitinę konferenciją rinkosi šios atkurtos organizacijos nariai. Šalia plevėsuojančios Lietuvos tautinės vėliavos iškelta LLA sąjungos vėliava. Nariams įteikti organizacijos ženklukai ir kita atributika. Sueigos dalyviai padėjo gėlių ir uždegė žvakutes ant LLA nario ltn. J. Barzdos-Klevo kapo, kuris žuvo 1944.12.14. Nuvyko ekskursija į Militarizmo muziejų esantį Platelių miškuose, netoli buvusios „vanagų“

Pagarbą LLA sąjungos vėliavai atiduoda Aukštaitijos LLA veteranai.

Vlodo Gaudišiaus nuotr.

apmokymo stovyklos.

Susirinkimo metu aptarti organizaciniai klausimai. Svarstyta ruošiamos knygos leidyba, organizacijos finansinė padėtis ir kiti svarbūs klausimai. Svarstant 65 jubiliejaus minėjimo vietą ir scenarijų, vienbal-

siai buvo prabalsuota, jog tam labiausiai tinkama vieta Plateliuose, prie LLA paminklo. Nutarta 65 LLA minėjimo data atkelti į šiltesnį metų laiką — vasaros pabaigą, rugpjūčio 19 d.

Grįžtame namo rytiniu pusiasalio krantu ir prie Simon's Town atrandame pingvinų koloniją. Jie panašūs į tuos, kuriuos matėme Australijoje, tik gerokai didesni, panašiai kaip Antarktidoje. Pietų Afrikoje jie yra vadinami „Jackass penguins“, nes jie bliauna panašiai kaip asilai. Kadaise čia buvo priskaičiuojama apie 1,5 mln. pingvinų, bet šandien jų tėra tik apie 100,000. Kai mes tarp jų vaikščiojome specialiai turistams paklotais mediniais šlagentviais, jie neatrodė, kad būtų kreipę į mus bet kokią dėmesį. Miegančių ir besiilsinčių nematėme, atrodė, kad jie visi kažkur skuba, nors ne visi eina ta pačia kryptimi. Skuba, lyg būtų Durban indai verslininkai.

Pingvinai minta mažais jūrų gyvūnėliais, o jais minta rykliai, ruoniniai, žuvėdros, didieji Orca banginiai, kartais net naminiai gyvuliai, kaip katės ar šunys. Mes čia buvome, kai pingvinai ruošė savo lizdus — gyvenvietes. Anton pasakojo, kad pingvinai yra ištikimi savo porai, o patelės dažnai nenori prie savęs prisileisti net savo nuosavo patino. Gimę jauni pingviniukai jau po 30 dienų palieka savo gimdytojus. Pingvinų kiaušiniai yra didelis skanėstas, tai viena priežasčių, kodėl pingvinų skaičius taip sumažėjo.

Pats Simon's Town miestelis ir šandien toks tipiškas britiškas, man labai priminė Stanley miestelį, Falkland Islands, dėl kurių 1982 m. vyko trumpas ir nereikalingas dešimties savaičių karas tarp Anglijos ir Argentinos. Per šimtmečius Simon's Town savo kelionėse sustodavo tokios garsenybės, kaip kapitonas Cook, Charles Darwin, Rudyard Kipling, Mark Twain ir daug kitų. Nors ir ne garsenybės, sustojome čia ir mes, bet tik pietų užkasti. Anton užsakė kažkokią žuvį, vardu „snoek“, sako panaši į barakudą ar skumbę (mackarel). Nebrangi, apie 50 randų, trijų pėdų ilgumo, ir jos vienos mums užteko net aštuoniems žmonėms.

Žuvis buvo paduota į stalą ant iešmo. Paragavus atrodė gana skani, nors aš tų jūrų gyvūnų ir nelabai mėgstu. Nelaimė, atsisedom prie stalo kartu su jūros gyvūnų mėgėjais, tai tą „snoek“ bedarinėjant teko klausyti apie dar kitokius jūrų

ŽMONĖS IR ŽVĖRYS

ALEKSAS VITKUS

Nr. 15

skanumynus: crab, prawn, squid, octopus, mussel, clam, kurių lietuviškų vardų ir, grįžęs namo, žodyne negalėjau atrasti.

Grįžtant į Cape Town, dešinėje matėme didžiulę įlanką, vadinamą „False Bay“. Kodėl „False“? Pasirodo, kai pirmieji portugalai dar 16 šimtmečioje čia praplaukė aplink Geros Vilties Ragą, pamatę platus tos įlankos vandenį, jie klaidingai pamanė, kad tai jau Indijos vandenynas. Iš to kilo ir tos įlankos vardas.

Mums vakarienie budavo suplanuota kartu su kokia nors vietine Pietų Afrikos šeima. Nors tokie susitikimai turi tikslą turistams duoti progą susitikti su vietiniais ir pažinti jų kultūrą, daug ko iš to nesitikėjau. Kaip ir ankstesnėse kelionėse, susitikome, pakalbėjome, pavalgėme ir išsiskirstėme. Mums teko rasiškai maišyta šeima, vyras „colored“, žmona, atrodo, kilusi iš Indijos, jos sesuo taip pat, bet vaikų nebuvo. Tik tiek iš to bendravimo patyrėme, kad jie, kaip ir mes, rūpinasi sveikata, mokesčiais ir nuolat brangstančiu pragyvenimu. Vyras neturėjo gerų žodžių Amerikos prezidento politikai. Jį dažnai pertraukdavo čiauskėdamos abi kalbos moterys.

Kalėjimas, kur kalėjo Mandela

Paskutinė diena Cape Town. Kaip malonu, ši rytą viešbučio budinčioji anksti rytą neskambino mūsų priekeli, kad spėtume papusryčiauti ir vis kažkur skubėti. Šiandien buvo numatyta tik popietinė ekskursija į Robben Island, už kurią reikėjo mokėti papildomai 55 dol. žmogui. Buvau girdėjęs apie tą salą ir įsivaizdavau, kad ji bus panaši į Alcatraz salą, San Francisco įlankoje, kuri ilgą laiką buvo karinis, o paskui federalinis kalėjimas,

kol 1963 m. kalėjimą uždarė ir pavertė turistų lankoma vieta.

Robben salą, maždaug dešimt mylių į šiaurę nuo Cape Town, nuo kranto skiria penkios mylios labai neramaus vandenyno. Ta sala, apie 100 pėdų virš jūros lygio, jau nuo 17 amžiaus buvo žinoma kaip kalėjimas, kariuomenės bazė, raupsuotojų kolonija ir bepročių ligoninė. Dabar ji naudojama policijos kadetų mokymui. Po salą vaikština antilopės ir stručiai, o aplink salą ir dabar dar tūno bent 27 audros nuskendusių laivų liekanos.

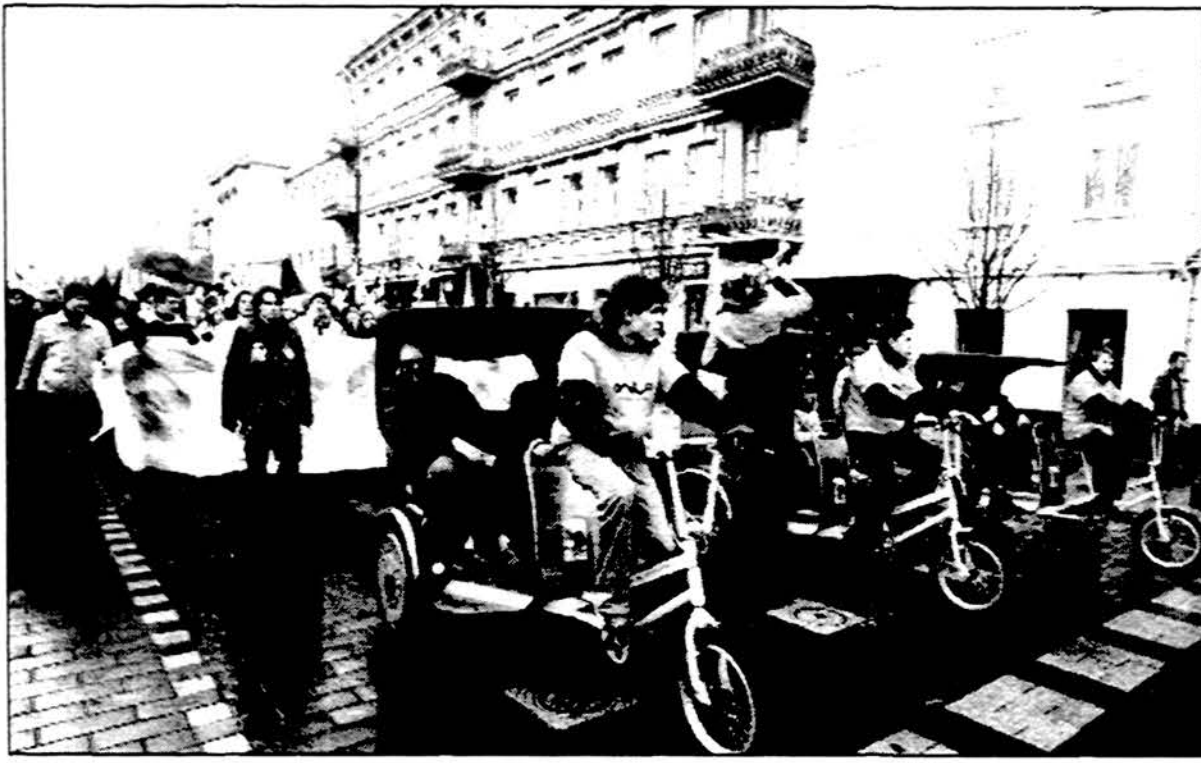
Kaip atsirado „apartheid“?

Šitoje saloje kalėjo būsimas Pietų Afrikos prezidentas Nelson Mandela. Nors jau nuo pat Pietų Afrikos valstybės pradžios juodųjų teisės čia buvo labai suvaržytos, jie per ilgus dešimtmečius išmoko tuos suvaržymus apeiti. Bet kai 1948 m. rinkimus laimėjo arši Nacionalinė baltųjų partija, tų suvaržymų nesilaikymai pradėti laikyti nusi Kaltimu. Juodieji, o jų tada buvo tik 10 mln., turėjo visuomet nešiotis pasą, jie negalėjo bendrauti ir net gyventi, kur gyveno baltieji. Kur reikėjo, jie turėjo išsikelti ir palikti savo namus. Istorikai tai nebuvo visiškai nauja politika, nes jau nuo senų laikų pirmieji kolonistai, olandai, turėjo savo politiką, kurią jie vadino „baasskap“ (angl. „bosshood“), kitaip sakant, balti „bosauja“, o juodieji dirba.

Iki tol juodieji laikėsi atskirai nuo baltųjų pagal tradiciją, o dabar tai buvo privaloma ir pagal įstatymą. Gerus darbus galėjo gauti tik baltieji, o juodieji — tik prastus. Pvz., juodasis galėjo paruošti sienas dažymui, bet patį dažymą, geriau apmokamą, turėjo atlikti tik baltasis. Šiaip, kur tik įmanoma, buvo vykdoma griežta segregacija. Kadangi valdžia pripažino tik dvi rases, baltą ir juodą, o krašte buvo nemažai „colored“, t.y. maišytų, prieita prie kuriozų, kai pilietio rasė buvo nustatoma, sprendžiant iš odos tamsumo, lūpų sturumo, plaukų banguotumo, ar net pagal kaimynų nuomonę!

Bus daugiau.

Kasdien — 300 ekologiškų kilometrų

Ekologiškas transportas Vilniuje gyvuoja jau treči metai.

Olgos Posaskovos (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (ELTA) — Užsienyje jau seniai populiarus ekologiškas transportas platesnes erdves išsikovoja ir Lietuvoje.

Įmonės „Vilnius group“ direktoriaus Dainiaus Lanausko teigimu, velotaksi paslaugomis vienodai naudojami ir užsieniečiai, ir lietuviai.

„Lietuviai tai supranta kaip pramogą, o užsieniečiai daugiau naudoja kaip transporto priemonę“, — pabrėžė D. Lanauskas.

Ekologiškas taksi, dar kitaip vadinamas velotaksi arba velomobilis, Vilniuje gyvuoja jau trečius metus. Sostinėje savo paslaugas ištroškusiems naujovių siūlo 10 velotaksi vairuotojų.

Tokie taksi sostinėje važinėja beveik visame senamiestyje, dalyje Užupio ir naujamiesčio rajonų.

Pasak D. Lanausko, pasitaiko norinčių važiuoti ir dar toliau — į „miegamuosius rajonus“. Važiuoti ar ne,

turi nuspręsti pats vairuotojas.

Ekologišku taksi pasivažinėti nori ir vyresnio amžiaus žmonės, ir jaunimas. Velotaksi vairuotojai pasakoja, kad vidurdieniais dažniausiai pasivažinėti nori vyresnieji, vakarais — užsieniečiai, jaunesni žmonės.

Per dieną ekologiškos kelionės malonumais pasimėgaujama apie du šimtus žmonių, o nuvažiuojama beveik trys šimtai kilometrų.

Lyjant lietuvi „Vilnius group“ velotaksi keleivių susilaukia mažiau, o analogiškas paslaugas siūlantys „Europos namų“ velomobilai blogu oru visai nedirba.

Ekologiškus taksi dažniausiai vairuoja tik ką mokyklas baigę dvyliktokai. Vairuotojų amžius svyruoja nuo 17 iki 25 metų.

Penkiolikos minučių pasivažinėjimas velotaksi kainuoja dešimt litų. Norintys pasivažinėti ilgiau, turi derėtis su vairuotoju.

Premjeras perspėtas dėl moterų padėties

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (BNS) — Lyčių lygybės problemos šalyje kelia susirūpinimą Lietuvos nevyriausybinėms organizacijoms (NVO). Daugiau nei dvi dešimtys lyčių galimybių srityje dirbančių organizacijų ir institucijų šeštadienį kreipėsi į ministrą pirmininką Gediminą Kirklą su siūlymais, kaip gerinti situaciją.

Pasak nevyriausybinių organizacijų atstovų, nors lyčių lygybė Europos Sąjungoje pripažįstama fundamentalia teise, moterų ir vyrų nelygybė Lietuvoje išlieka ir turi tendenciją stiprėti.

24 organizacijų atstovų teigimu, moterys kenčia dėl socialinių paslaugų trūkumo, įsitvirtinusių lyčių stereotipų, smurto ir nevienodos su vyrais pareigų naštos šeimoje.

Jie atkreipė dėmesį, kad vangiai

sprendžiamos smurto prieš moteris ir prekybos moterimis problemos, be to, nei valstybės, nei savivaldos lygiu nesama nuoseklaus darbo lyčių lygybės srityje.

Taip sukuriamos prielaidos augti, ypač vaikų turinčių moterų, skurdui, taip pat socialinės atskirties didėjimui bei demografinės situacijos šalyje blogėjimui.

Dėl lyčių lygybės kovojančios organizacijos ir institucijos pakvietė premjerą atkurti Vyriausybės patarėjo lyčių lygybės klausimais pareigybę prie Vyriausybės, suvienodinti moterų ir vyrų atlygi už darbą, iš dalies remti šioje srityje dirbančias organizacijas ir skirti daugiau dėmesio smurto prieš moteris prevencijai.

Premjeras pažadėjo į nevyriausybinių siūlymus atsižvelgti.

SPORTAS

*** Savaitgalį Berlyne vyksiamame motorlaivių sporto pasaulio čempionate bronzos medalį iškovojo Kauno „Megasporto“ klubo atstovas Laimutis Morkūnas.** Lietuvis užėmė trečią vietą F-550 klasėje, kurioje startavo 19 sportininkų iš 9 šalių. L. Morkūnas pakartojo prieš dvejus metus vykusiam čempionate iškovojo laimėjimą.

*** Sekmadienį Ispanijoje pasibaigusiam keturių komandų turnyre Ispanijoje pasaulio čempionatui Japonijoje besiruošianti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė užėmė trečią vietą.** Mažajame finale Lie-

tuvos krepšininkai sekmadienį be didesnio vargo 99:71 sutriuškino Lenkijos komandą. Rezultatyviausiai nugalėtojų gretose žaidė Linas Kleiza, pelnęs 20 taškų ir atkovojęs 7 kamuolius.

*** Pirmadienį Švedijos sostinėje prasidėjusiame XIX Europos lengvosios atletikos čempionate septyniokvės varžybose dalyvaujanti Viktorija Žemaitytė po antrosios rungties — šuolių į aukštį — pakilo į 22-ą vietą. Lietuvos atletė įveikė kartelę pakeltą į 180 cm aukštį ir, surinkusi 978 taškus, pasidalijo 7-13-ą vietas.**

V. Adamkus: PLB turi ieškoti naujų veiklos būdų

Atkelta iš 1 psl.

ir užsienio lietuvių kultūrinės veiklos visuma“, — sakė prezidentas V. Adamkus.

Šalies vadovas prisiminė liūdną sukaktį: prieš 65 metus prasidėjo privertinis lietuvių trėmimas į Rytus ir Vakarus. Prezidentas pažymėjo, kad negalima prarasti šios istorinės patirties.

„Naujai susiburiančių bendruomenių reikalai neturėtų užgožti valstybės nuolatinio rūpesčio tremtinių palikuonių likimu. Turime kūrybingai suvienyti patirtį ir naujoves, tradicijas ir modernumą“, — pažymėjo V. Adamkus.

Respublikos vadovas atkreipė dėmesį, kad Pasaulio lietuvių bendruomenė tapo savitu užsienio lietuvių demokratiško bendruomeninio gyvenimo organizavimo būdu, o organizacinė struktūra — neįkainojamu paveldu ir tvirtu pagrindu ateities veiklai.

„Bendruomeniškumas, kuriuo grindžiama Pasaulio lietuvių bendruomenės veikla, — tai gebėjimas pripažinti, kad esame vieni kitiems reikalingi, stengiamės bendrai spręsti problemas, siekiame gerbti visų nuomones, vieni kitus palaikyti ir solidariai sugyventi tarpusavyje. Toks bendruomeniškumas — būtina sveikos visuomenės savybė ir demokratijos klestėjimo pagrindas“, — teigė V. Adamkus.

Šalies vadovas pabrėžė esąs giliai įsitikinęs, kad Pasaulio lietuvių bendruomenė turėtų dalyvauti priimančioms visai išeivijai svarbioms Lietuvos insti-

tucijų sprendimus.

Prezidentas dėkojo Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybei Lietuvoje, užtikrinančiai tiesioginį ir nuolatinį išeivijos ryšį su Lietuva, atstovaujančiai visų užsienio lietuvių reikalams Lietuvoje.

Prezidentas taip pat pabrėžė, kad PLB, atsižvelgdama į naujus iššūkius, turi ieškoti ir naujų veiklos būdų.

„Reikia ieškoti naujų veiklos būdų. Pastaruoju metu iš Lietuvos išvyko gausūs būrys mūsų tautiečių, tačiau nereiškia, kad išvykdami iš Lietuvos atsižadame savo tėvynės. Esu įsitikinęs, jog Pasaulio lietuvių bendruomenė sugebės priimti naujus iššūkius ir taps visus vienijančia lietuvių bendruomene“, — sakė prezidentas.

Pasak V. Adamkaus, pagrindiniai PLB uždaviniai — „išsaugoti toli nuo Lietuvos gyvenančių tautiečių lietuvių, plėtoti ryšius su protėvių kraštu, telkti bendruomenę ir veikti bendram labui“.

„Toli nuo Lietuvos gyvenantiems reikia tvirtų atramų, reikia bendruomenės, kuri padėtų išsaugoti lietuvišką tapatumą, kuris neleistų, kad gimtąją kalbą ir kultūrą užgožtų kita kultūra“, — parlamento posėdžių salėje vykusiam PLB dvyliktojo Seimo iškilmingame posėdyje kalbėjo prezidentas.

XII Seime dalyvauja apie 165 delegatų iš 35 šalių, kuriose yra įsikūrusios lietuvių bendruomenės. Daugiausia delegatų — 34 — atvyko iš JAV, iš Rusijos Federacijos — 16.

Mirė rašytojas G. Beresnevičius

Atkelta iš 1 psl.

Publikavo apie 60 mokslinių straipsnių baltų religijų istorijos ir teorijos temomis, apie 500 publicistinių, eseistinių straipsnių, recenzijų, keliolika novelių literatūrinėje spaudoje.

Rašytojas buvo žurnalo „Naujas židinys“, kultūros savaitraščio „Šiaurės Atėnai“ bendradarbis.

1997 metais jis buvo apdovanotas literatūrinio žurnalo „Nemunas“ novelistikos premija, 1997 metais — „Literatūros ir meno“ publicistikos premija, 2000-aisiais — Druskininkų poetinio rudens premija už poetinį debiutą (už poeziją eseistikoje) ir Kultūros ministerijos premija už eseistiką, 2001 metais — Lietuvos prezidentūros premija už esė Lietuvos istorijos temomis rinkinį „Ant laiko ašmenų“.

G. Beresnevičius, savo eseistikoje

bei prozoje nevengęs anapusių bei pomirtinio gyvenimo temų, ironijos bei groteskos, mirė tragiškomis aplinkybėmis.

Kaip sakė Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai, G. Beresnevičius mirė sekmadienio naktį sostinės nakvynės namuose „Sala“, į kuriuos buvo atvežtas iš Sirvydo gatvės. Šeštadienį prieš vidurnaktį baro „Trečias brolis“ darbuotojai policijos prašė pagalbos numarinti bare triukšmaujančių neblaivų vyrų.

Atvykus pareigūnams, neblaivus vyras jau buvo išėjęs į gatvę, kur buvo sulaikytas ir nuvežtas į T. Kostiuškos gatvėje esančius nakvynės namus. Maždaug po pusantros valandos jis mirė.

Policijos suvestinėse G. Beresnevičius buvo įrašytas kaip neatpažintą tapatybės pusamžis vyras.

Kriminalistai žada palikti tarnybą

Atkelta iš 1 psl.

Vien kriminalinėje policijoje trūksta 7 pareigūnų, areštinėje — 8.

Kaip sakė Lietuvos ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos pirmininkas Tomas Vaitkus, tokia situacija minėtame komisariate brendo jau metus. Kėdainių policijos vadovai susidariusią situaciją ignoroja, pareigūnai savo pretenzijas kriminalinės policijos vadovui Gintautui Tijūnaičiui yra išdėstę raštu, tačiau sulaukę „persekiojimo, tarnybinio patikrinimo ir neeilinės atestacijos“ raštą pasirašiusio ITIPS skyriaus vadovo atžvilgiu.

ITIPS teisininkai, įvertinę šios atestacijos išvadoje aprašytas aplinkybes, konstatavo, kad daugelis jų yra išgalvotos, o pažeidimu buvo lai-

koma net ir tai, kad pareigūnas atostogų metu netyrė baudžiamųjų bylų.

Anot T. Vaitkus, pareigūnų problemos prieš mėnesį buvo išsakytos ir šalies policijos generaliniam komisariui Vytautui Grigaravičiui, tačiau šis pokalbis rezultatų kol kas nedavė.

Pasak T. Vaitkus, jei išvardytos problemos nebus sprendžiamos, Kėdainių rajono policijos komisariatą žada palikti visi operatyvininkai ir tyrėjai — 95 proc. jų — jauni vyrai. Kai kurie ketina pereiti dirbti į kitų rajonų policijos komisariatų, kai kurie — išvažiuoti dirbti į Airiją. Du kriminalinės policijos pareigūnai jau yra emigravę į Airiją. Be to, pareigūnai po 20 dienų ketina pradėti rengti protesto akcijas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Karo teismas išgirdo šurpius liudijimus

Baghdad, rugpjūčio 7 d. („Reuters“/BNS) — JAV karinis teismas pirmadienį išgirdo šurpių liudijimą, kaip amerikiečių kariai pasikeisdami laikė ir žagino 14-metę irakietę, o paskui nužudė ir ją, ir jos šeimos narius.

Per teismo posėdį, kurio metu buvo svarstoma, ar šie keturi JAV kariai turėtų būti teisiami karo lauko teisme, vienas specialusis agentas pasakojo, kas tada įvyko Mahmudija. Jis rėmėsi vieno kaltinamojo, grandinio James Barker, apklausa.

Ši byla, penktoji, susijusi su rimtais nusikaltimais, kurių tiria JAV kariškiai Irake, papiktino irakiečius ir paskatino premjerą Nuri al Maliki paraginti iš naujo svarstyti užsienio karių imunitetą nuo teisminio persekiojimo.

Specialusis agentas Benjamin Bierce prisiminė, kaip J. Barker jam pasakojo įėjęs į vieno namo kambarį ir laikęs paauglės rankas, kol seržantas Paul Cortez ją žagino ar bandė išžaginti.

Tada J. Barker apsiėmė su P. Cortez ir pats bandė išžaginti mergaitę, tačiau teigė tvirtai nežinąs, ar tai padarė, teismui sakė B. Bierce.

Jis taip pat liudijo, jog jam buvo

pasakyta, kad iš miegamojo pasigirdo šūviai ir kad netrukus po to iš jo išėjo eilinis Steven Green, kuris pasidėjo automatą AK-47 ir išžagino merginą, kurią tuo metu laikė P. Cortez.

Pasak B. Bierce, J. Barker jam sakė, kad tada S. Green paėmė ginklą ir vieną kartą šovė į paauglę, o po pauzės į ją šovė dar kelis kartus.

Kariniai prokurorai turėtų išdėstyti savo argumentus prieš eilinį Jesse Spielman, J. Barker, P. Cortez ir eilinį Bryan Howard, kuriems, be kitų kaltinimų, gresia kaltinimai dėl išžaginimo ir nužudymo.

Jei jie būtų teisiami karo lauko teisme ir jei jis pripažintų jų kaltę, jiems grėstų mirties bausmė.

S. Green tokie patys kaltinimai gresia JAV federaliniame teisme Kentucky valstijoje, kur įsikūręs jo buvęs junginys — 502-asis pėstininkų pulkas. S. Green, kuris padarė kaltės nepripažinimo pareiškimą, buvo atleistas iš armijos dėl „asmenybės sutrikimo“.

Penktasis karys, seržantas Anthony Yribe kaltinamas dėl pareigos nevykdymo bei klaidingo pareiškimo ir taip pat atvyks į teismą prie Baghdad oro uosto esančioje amerikiečių bazėje.

EUROPA

LONDONAS

Tony Blair, nepaisydamas partijos narių raginimų kuo greičiau atsisakyti, ketina Didžiosios Britanijos ministro pirmininko poste likti dar mažiausiai vienus metus. Pernai vykusiose rinkimuose 53 metų T. Blair atvedė Leiboristų partiją į pergale trečią kartą iš eilės. Tačiau jo populiarumas sumažėjo vyriausybę ėmus krėsti skandalams dėl sekso, nekompetencijos ir nekokybiškai atliekamo darbo. Nepaisant to, tiek „The Sunday Telegraph“, tiek „The News of the World“ rašo, jog T. Blair neketina artimiausiu metu perduoti valdžios vairo numanomam savo įpėdiniui finansų ministrui Gordon Brown.

KARIBAI

HAVANA

47 metus Kubos gyvenime dominavęs Fidel Castro, kuris prieš savaitę dėl operacijos buvo priverstas valdžios įgaliojimus perduoti savo broliui, vis dar nesirodo viešai ir nevaldo šalies, bet, kaip pranešama, pamažu sveiksta. Kubos pareigūnai ir jos sąjungininkai Lotynų Amerikoje sakė, kad 79 metų buvęs partizanų kovotojas sveiksta po jam atliktos skrandžio operacijos, bet turės sveikti dar kelias savaites. Daug detalių jie nepateikė ir, regis, stengėsi išsklaidyti spekuliacijas dėl to, ar ilgą laiką Kubos vadovas dar yra gyvas bei nesuteikti didelių vilčių, kad jis greit grįš į valdžią.

AZIJA

NEW DELHI

Vakarų Indijos Gujarat valstija uždraudė prekiauti „Pepsi“ ir „Coca-Cola“ gamybos gėrimais, kuriuose, pasak aplinkosaugininkų, yra pernelyg didelis pesticidų kiekis, visose vyriausybės mokyklose. Tuo tarpu abi bendrovės atkakliai tvirtina, kad jų gėrimai yra saugūs. Tuo tarpu In-

dijos aukščiausiasis teismas praėjusią savaitę įsakė šioms bendrovėms per šešias savaites atskleisti savo produktų ingredientus. Kai kurie parlamento nariai jau ragina visiškai uždrausti šiuos gėrimus šalyje.

MANILA

Filipinų vyriausybė pirmadienį iš vietovių aplink aktyviausią šalies vulkaną evakavo tūkstančius gyventojų, kai buvo paskelbtas perspėjimas, kad šis ugnikalnis bet kuriuo momentu gali išsiveržti. Centrinėje provincijoje stūksantis kalnas nuo liepos mėnesio spjaujo pelenus ir automobilio dydžio riedulius. „Šį rytą užfiksuojame mažiausiai šešis nedidelius sprogius. Tai ženklas, kad Majono kalnas yra beveik pasiruošęs išsiveržti“, — teigė Filipinų vulkanologijos ir seismologijos instituto ekspertas Ernesto Corpus. Institutas pirmadienį grėsmės lygį padidino iki ketvirtos — aukščiausios įspėjimo laipsnio prieš išsiveržimą.

ARTIMIEJI RYTAI

BEIRUTAS

Per 27 dienas trunkantį Izraelio puolimą prieš „Hezbollah“ Libane jau žuvo 925 žmonės, o dar 75 dingę ir yra laikomi žuvusiais, sakė Libano sveikatos apsaugos ministras Mohammad Khalifeh. „Reuters“ duomenimis, per karą jau žuvo 773 žmonės, bet į šį sąrašą nėra įtraukti tie žmonės, kurių palaikai buvo surasti po antskrydžių praėjus keliomis dienomis ar savaitėmis.

JERUZALĖ

Palestiniečiai, įtūžę dėl Izraelio karinio puolimo Gazos Ruože, remia valdančiojo judėjimo „Hamas“ siekius sunaikinti žydų valstybę, rodo pirmadienį skelbiami vienos apklausos rezultatai. Ramallah įsikūrusios kompanijos „Near East Consulting“ anksčiau šį mėnesį atliktas tyrimas parodė, kad 55 proc. palestiniečių mano, jog „Hamas“ turėtų laikytis pažado sunaikinti Izraelį. Birželio pabaigoje taip manančių buvo mažiau — 44 proc., o sausį, kai šis islamistinis judėjimas laimėjo parlamento rinkimus — tik 25 procentai. Apklausa taip pat parodė, jog tik nežymi dauguma remia pastangas testuoti taikaus krizės sureguliuojimo procesą su Izraeliu.

JT Saugumo Tarybos balsavimas atidėtas

Jungtinės Tautos, rugpjūčio 7 d. („Reuters“/BNS) — Dėl Libano prieštaravimų Jungtinės Valstijos ir Prancūzija turėjo atidėti balsavimą dėl Jungtinių Tautų (JT) rezoliucijos, kuria siekiama nutraukti daugiau kaip tris savaites trunkančias kovas Artimuosiuose Rytuose ir nustatyti sąlygas Izraelio ir „Hezbollah“ konfliktui išspręsti.

15 narių JT Saugumo Taryba pirmadienį turi surengti konsultacijas, o JAV ir Prancūzija tada gali pateikti pataisytą tekstą.

Šios dvi valstybės vylėsi savitais oficialiai pateikti savo rezoliucijos projektą, kad balsavimas dėl jo būtų surengtas pirmadienį, bet dabar manoma, kad ji gali būti priimta anksčiausiai antradienį, sakė Tarybos diplomatai.

„Per mūsų diskusijas didžiausias dėmesys buvo skirtas Libano premjero Fouad Siniora nuogastavimams“, — sakė Prancūzijos ambasadorius JT Jean-Marc de la Sabliere.

„Turime atsižvelgti į visų interesus ir tuo pačiu metu išsaugoti teksto logiką“, — po sekmadienį įvykusios Saugumo Tarybos penkių nuolatinių narių — JAV, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Rusijos ir Kinijos — sesijos sakė J.-M. de la Sabliere.

Rusija ragino padaryti rezoliuciją patrauklesnę Libanui, kai Kataras, kuris yra vienintelė arabų valstybė Taryboje, kartu su Libanu pasiūlė aiškesnį tekstą.

„Rūpinamės dėl to, kad Libano vyriausybė, kaip atrodo, yra nepatenkinta rezoliucijos projektu“, — sakė Rusijos ambasadorius JT Vitalij Čurkin.

Pagrindinė kliūtis yra maždaug 10,000 Izraelio karių buvimas Pietų Libane. Rezoliucijos projekte neraginama jų išvesti — šis klausimas būtų sprendžiamas kitoje rezoliucijoje dėl

tarptautinių pajėgų steigimo ir taikos sąlygų nustatymo.

Libano užsienio reikalų ministerijos pareigūnas Nouhad Mahmoud pateikė Tarybai Beirut pasiūlymus ir „Reuters“ sakė, kad dabartinis tekstas „yra neįgyvendinamas“.

V. Čurkin sakė, kad kai kurios pataisos, regis, nutolo nuo teksto, kuris, kaip nurodo jo teikėjai, buvo aptartas per konsultacijas su Izraeliu ir Libanu.

Rezoliucijos projekte raginama „visiškai nutraukti karo veiksmus“ ir sakoma, kad „Hezbollah“ privalo nutraukti visas atakas, o Izraelis privalo sustabdyti „karines puolamąsias operacijas“.

Joje JT taikdary prašoma stebėti paliaubas, kol bus nustatomi principai, būtini nuolatiniam politiniam susitarimui.

Saugumo Taryba spaudžiama rezoliuciją priimti netrukus. Tai būtų pirmoji rezoliucija nuo liepos 12 dienų, kai „Hezbollah“ pagrobė du izraeliečių karius ir prasidėjo šis karas. Libane jau žuvo mažiausiai 759 žmonės, o dėl „Hezbollah“ veiksmų žuvo 58 Izraelio kariai ir 36 civiliai izraeliečiai.

Izraelis JT rezoliucijos projektą vertina palankiai, Jeruzalėje sakė aukštas vyriausybės pareigūnas, kuris pažymėjo, kad joje Izraeliui leidžiama atsakyti į „Hezbollah“ išpuolius po paliaubų paskelbimo ir nenurodoma iš Pietų Libano išvesti 10,000 izraeliečių karių.

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice paragino skubiai surengti balsavimą, kad būtų nutrauktas „didelio masto smurtas“.

Ji teigė, jog svarbu artimiausiomis dienomis, o ne savaitėmis, susitarti dėl rezoliucijos, kurioje būtų numatyta steigti tarptautines pajėgas Libanui.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Air Freight	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Trucking	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

O KODĖL NE DARŽOVĖS?

Gerb. Žalanykšti. Esu viena ištikimiausių „Daržai ir darželiai“ skilčių skaitytojų nuo pat pirmosios dienos, kai jos pasirodė „Drauge“. Jūs taip gražiai aprašote įvairiausias gėles, medžius ir kitokius augalus, bet esu nusivylusi — kodėl nieko nėra apie daržoves? Juk savo išaugintos daržovės ir skanesnės, ir sveikesnės, ir maistingesnės. Pavyzdžiui, būtų įdomu, jei parašytumėte apie agurkus, žirniukus, morkas, kopūstus ir kitas daržoves. Mes pavasarį nusiperkame sėklų, suberiame į žemę ir laukiame, kad išaugtų. Bet manęs rezultatai nepatenkina. Jūs — tarytum gyva enciklopedija, taigi duokite kokios nors įdomios informacijos apie daržoves (juk skyrelio pavadinime yra ir žodis „daržai“, taigi ne vien apie gėles).

Atsakymas. Netiesa, kad šiose skiltyse nebuvo rašyta apie daržoves, bet — psipažinsiu — nelabai daug. O tai dėl to, kad gauname mažiau paklausimų apie daržoves, galbūt jas žmonės mažiau augina (nebent pora pomidorų kerų), nes miestiečiai juk turi nedidelius kiemus.

Bet Žalanykštis visuomet pasirodys patenkinti savo skaitytojų norus, todėl šiandien kalbėsime apie daržoves.

Žirniai

Visi pažįstame žirnius, nors ne visi žinome, kaip jie auga. Parduovuvėse galima rasti šaldytų, konservuotų ir džiovintų žirnių. Pastarieji daugiausia jau be viršutinio lukštelio ir perskelti per pusę. Taip pat yra geltonų ir žalių žirnių, bet visi jie priklauso *Leguminosae* (ankštinių) šeimai, kuri ir plati, ir įvairi. Pvz.: tai pačiai šeimai priklauso ir lęšiukai, ir įvairiausios pupelės, ir soja, ir pašariniai (bei laukiniai) vikiai, ir net dobilai!

Žirniai, angl. „pea“, lot. *Pisum sativum* toks senas maistinis augalas, kad botanikai nelabai net žino, kuomet jis pradėtas vartoti žmonių maistui. Burma–Thailand archeologiniuose kasėjimuose atrasta žirnių, užsilikusių iš 9,750 m. prieš Kristų! Neolito amžiaus kaimeliuose Šveicarijoje rasta žirnių liekanų iš 7,000 metų pr. Kr. Kiniečiai tvirtina, kad žirnius „atra-

do“ jų imperatorius Shen Nung, kuris vadinamas „žemės ūkio tėvu“. Jis, keliaudamas po visą šalį, ieško-davo augalų, kurie tiktų žmonių maistui. Radęs įdomų augalą, par-siveždavo į rūmus ir išskydavo iš jo gaminti patiekalus, kuriuos pirma šerdavo šunims, po to juos turėdavo išmėginti tarnai. Jeigu maistas buvo nenuodingas, jį pamėgindavo ir pats imperatorius. Tuo būdu jis Kinijoje įveisė ir kviečius, ir ryžius.

Šiaurės Europoje žirniai buvo sėjami maždaug nuo bronzos amžiaus. Pasak norvegų legendos, griausmo dievas Thor, nepatenkin-tas jam teikiama pagarba, pasiuntė savo slibinų, kad žemėn nuneštų žirnių ir jais užkimštų visus šulinius. Tačiau slibinai nebuvo labai atsargūs ir nemažai žirnių nubiro šalia šulinių — užaugo, pražydė ir išsiuogino ankštis. Žmonėms žirniai taip patiko, kad jie vieną savaitės dieną (ketvirtadienį, o angliškai ketvirtadienis vadinasi Thursday, pagal mitologinį Thor) pavadino griausmo dievo vardu.

Žirnius augino graikai ir romėnai. Karšta žirnių sriuba būdavo parduavinėjama Atėnų gatvėse, o romėnai valgydavo pakepintus žir-nius teatruose, cirkuose (kaip dabar valgomi kukurūziniai sprogūzai — „popcorn“). Tačiau šimtus metų žmonės bijojo žalių žirnių, ypač jų ankščių, tikėdami, kad jos nuodin-gos. Visi žirniai buvo džiovinami, o po to įvairiai ruošiami (mažlietuviai iš žirnių verda šūpinį, o žirnių košę žino ir kitos Lietuvos vietovės).

Amerikoje pirmasis žirnius 1493 m. pasėjo Kristupas Kolumbas savo daržuose Isabella saloje. Pirmieji kolonistai, atplaukę iš Europos į Ameriką, atsivežė ir žirnių sėklų. Verta pažymėti, kad modernieji žir-niai, kaip ir kukurūzai, negalėtų patys ilgai išlikti: būtina jiems žmo-gaus ranka, kuri išaižo ankštis, nubraukia grūdus nuo kukurūzų burbuliukų ir sėklas pasėja. Seno-vinių–laukinių žirnių ankštys at-sidarydavo pačios ir paberdavo sėk-las.

Morkos

Manoma, kad morkų tėvynė yra Afganistanas, tačiau „pirmosios“ morkos nedaug buvo panašios į tas, kurias randame parduotuvėse arba išsirauname savo darže. Puslau-kinės morkos buvo plonytės, šaknys išsišakojusios ir tamsiai violetinės spalvos, nors ir turėjo įprastinį „morkos skonį“. Tikima, kad šiuo vasaros laiku visur pakelėse žydin-čios laukinės morkos, angl. „Queen Ann's lace“ yra panašios į „morkos originalą“, rastą Afganistane.

Morkos, angl. „Carrots“, lot. *Daucus carota*, priklauso *Umbelli-ferae* šeimai. Jas jau augino senovės graikai ir romėnai, o 10–11 a. po Kr. Mažoji Azijoje morkos buvo labai populiarios ir iš ten pasiekė Europą. (Beje, senovės graikai ir romėnai tikėjo, kad morkos vyrų suteikia „daugiau vyriškumo“, o moterys — prarandancios savo dromumą.)

Maždaug 17 a. olandai išaugino pirma geltonų, o po to oranžinių

morkų atmainas. Nors jau prieš tai violetinės morkos buvo plačiai nau-dojamos, bet jos išvistos negražiai atrodė, buvo nepatrauklios rudos spalvos, tad oranžinės morkos labai greitai paplito.

Į Ameriką morkos atkeliavo su pirmaisiais europiečiais kolonistais. Šiuo metu jos yra populiariausios daržovių dešimtuose, kartu su salo-tomis, pomidorais, svogūnais, sa-lierais, kopūstais ir maistiniais kukurūzais (nors kukurūzai yra jėgas, ne daržovė). Morkose yra daug vitaminų, mineralų ir įvairių kitų maistingų medžiagų, todėl jas sveika valgyti ir žalias, ir virtas, ir įvai-riuose patiekaluose.

Morka yra dvimetis augalas — pasėta pirmaisiais metais išsiuogina pluoštą gražių, karpytų lapų ir šaknį žemėje. Jeigu morkos šaknį palik-sime per žiemą arba ją pavasarį vėl įkišime į žemę, tuomet morka išsi-augina žiedą (labai panašų į lau-kinių morkų) ir sėklas. Ieškodami parduotuvėse ar kataloguose morkų sėklų, greičiausiai susidursite su šiais pavadinimais: „Imperator“, „Danvers“, „Nantes“ arba „Chan-teney“. Visos jos yra vienodai geros, tik iš pirmųjų dviejų išauga ilgos ir smailios morkos, o iš pastarųjų — bukos ir trumpesnės.

Bus daugiau

Kiti reikalai

Apie populiariausias daržoves parašysiu daugiau kitą kartą, nes dabar reikia atsakyti į vieno vyres-nio amžiaus skaitytojo klausimą — ką daryti, kad laistymo žarna (gar-den hose) neužsilenktų?

Žmogus skundžiasi, kad 30 ar 50 pėdų ilgio žarną tampyti po kiemą nelengva, juo labiau, kad, vos tik trukteli, kažkur žarna užsilenkia ir vanduo neteka. Tuomet reikia eiti ir

ieškoti, kur tas užlenkimas.

Norėčiau šią problemą išspręsti greitai ir tiksliai, deja, taip neišsina. Nepaisant, kad ant parduotuvėje sukrautų laistymo žarnų prikabin-tų raštelį rašoma, visos jos užsilenkia, tik vienos ne taip dažnai, kaip kitos.

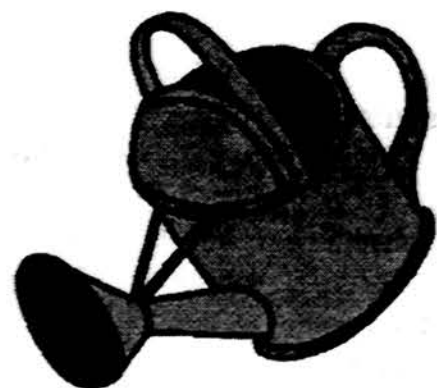
Kai kas šios bėdos išvengia, pa-kasdamas ilgą vandentiekio vamzdį po žeme, vienur kitur įtaisant pri-jungimą žarnai — tuomet tokios ilgos laistymo žarnos nereikia. Svarbu, kad prijungimai būtų gero metalo (pvz., žalvario), kitaip jie tuoj sulinksta ir neįmanoma sujungti.

Laistymo žarnų yra plastma-sinių ir guminių. Visos jos viduje turi sutvirtinimą. Juo brangesnė žarna, tuo stipresnis šis sutvirtini-mas ir ji ilgiau veikia. Kartais nuo karščio laistymo žarnos, ypač jeigu jose lieka vanduo, tiesiog „sutirpsta“ ir po to suskyla.

Dabar parduodama spyruokli-nių laistymo žarnų, kurios išsitem-pia, kaip minkšta spyruoklė, o palei-dus vėl susiraito. Kol kas matėme tik labai plonų (apie 1/2 colio dia-metro), tad per jas nedaug vandens teka ir reikia ilgai laistyti.

Gera veikia ratas, ant kurio ne-vartojama žarna suvyniojama. Teko matyti pas kai kuriuos daržininkus didelių molinių ar plastmasinių puodų su skylė šone. Į puodą su-ringuojama nenaudojama žarna ir jos galas iškišamas pro skylę šone. Žinoma, po kiekvieno vartojimo rei-kia ją vėl suringuoti ir sukišti į puodą. Beje, karštą dieną, kai žarna išilusi, ją lengviau susukti į puodą ar ant rato.

Tuo pačiu noriu priminti, kad nenuplikintumėte savo augalų, kai pradėsite laistyti karštą dieną: žarnoje likęs vanduo gali būti įkaitęs iki užvirimo, tad reikia visų pirma nuleisti (tik ne ant žolės), kol pradės bėgti šaltas vanduo.

SKELBIMAI

PARDUODA

Skubiai, be tarpininko, parduodamas 2 aukštų, 212 km² namas, su 12 arų žemės sklypu Vilniuje, prestižiniame Žvėryno rajone. 7 kamb., 2 virtuvės, 2 vonios, didelis pusrūbis. Namas kraštinis, ribojasi su miško draustiniu. Kaina 1,5 milijono dolerių. Tel. Vilniuje 011-370-698-727-48; arba 630-670-8336; replies@takas.lt

SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

Darbai reikalingi dažytojai su darbo patirtimi ir žmogus, mokantis įvairius darbus. Būtina turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

STATYBINEI KORPORACIJAI, nuostabioje Hilton Head saloje (Pietų Karolina), reikalingi darbuotojai dirbti statybose. Mes garantuojame darbą visus metus, gerą atlyginimą, atostogų ir ligos apmokėjimą, lietuvišką kolektyvą bei vežiojimą į darbo vietą. Tel: (843) 298-0826

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukšė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654/773-581-8654

DALMATINAI — IR GAISRININKAI, IR KARININKAI

Senovės graikų istorikas, Sokrato mokinys Ksenofontas tvirtino, jog kilmingi šunys skiriasi nuo kitų paprastų veislių ne tik kūno grakštumu, bet ir gamtos fone nepaprastai gražiai išryškėjančiu savo kailio puošnumu, protingumu. Visi šie apibūdinimai tinka ir dalmatinams.

Dalmatijos gyvūnai

Neaišku, ar Ksenofontas žinojo apie kilmingų šunų — dalmatinų — veislę.

Tokie šunys buvo laikomi didikų rūmuose. Jie buvo gerbiami už draugiškumą, patikimumą namuose, nors niekada nebuvo rišami prie pavadėlio ar grandinės.

Kasinėjant senųjų miestų liekanas, dažnai randamos dėmėtų šunų molinės figūrėlės, bareljefai, vaizduojantys medžioklę su tokiais šunimis.

Tos figūrėlės labai primena ir šiandien gyvenančių ilgakojų, baltą kailį „papošusius“ chaotiškai išmėtytais juodais lopiniais, dalmatinų veislę. Tačiau įdomus tas faktas, kad tokios figūrėlės randamos tik prie labai senų 4–1 tūkstantčio metų iki m. e. liekanų.

O pradėdant pirmuoju praėjusio amžiaus šimtmečiu, dalmatinų nei piešiniuose, nei lipdiniuose, nei pamintų kokuose rašytiniuose dokumentuose aptikti netenka net iki XIII amžiaus. Kodėl? Nežinia.

Tik 1253 metais olandų keliautojas savo užrašuose pagaliau mini išvaizdžius šunis, atitinkančius dalmatinų išvaizdą, aptiktus Dalmatijoje — Vengrijos provincijoje.

Vis dar gyva versija, jog šie gyvūnai ir savo pavadinimą gavo nuo šios vietovės.

Tačiau dėl veislės pavadinimo yra ir kita versija.

Serbų poetas Jurijus Dalmatinas pagarsėjo tuo, kad išvertė į slavų kalbą Bibliją ir už tai iš kilmingos grafienės Aleni Lomnis gavo dovanų kelis nepaprastos išvaizdos šunis.

Dėkodamas už dovaną, laiške grafienei poetas rašė: „Susidomėjimas mano šunimis didelis visoje Serbijoje. Juos net vadina mano pavarde — dalmatin“.

Tačiau iš kur kilusi pati šių šunų veislė, nėra žinoma. Viena legenda byloja, kad jie atkeliavo iš Indijos kartu su čigonais.

Jie minimi ir šios šalies epe. Aristotelis dalmatinus vadino tigriniais šunimis, nors iš tikrųjų jų kailis primena ne tigrą, o leopardą.

Tačiau Europoje daugiau yra manančių, kad tokie šunys atkeliavo su užkariautojais romėnais. O iš kur atsirado pas juos — vėl mįslė.

Karietų palydovai

Šiaip ar taip, dalmatinai, kaip gražūs, draugiški ir naudingi šunys, greitai užkariavo europiečių simpatijas ir paplito visame žemyne. Paskui pasiekė ir Ameriką. Ne visur jie išsaugojo savo seną, europietišką veislės pavadinimą. Pavyzdžiui, Anglijoje jie buvo vadinami karietų palydovais.

Dalmatinų šeimnininkai greitai pastebėjo gerąsias šių šunų savybes: jiems galima drąsiai patikėti saugoti

namus, jie lengvai išmoka komandas, paliepiamus, mieliai bendrauja šeimose su vaikais, juos saugo, gina. Taip pat seniai pastebėta, kad jie noriai draugauja su arkliais.

Kadangi šie gyvūnai dar ir greiti, ištvermingi, netrukus atsirado mada (ypač Anglijoje), kad jie lydėtų didikų karietas, kaip iškilmingumo, didingumo simbolis.

Bėgdavo jie visai šalia kinkinio, kone po arklio kojomis, saugodami kelyje savo šeimnininkus nuo pavojingų užpuolikų. Tuo laikmečiu sutikti karietą, kurią lydi 2–3 dalmatinai, buvo įprasta.

Kadangi šie šunys lengvai pasiduoda dresuojami, nemėgsta rietynių (gal dėl to ir laikomi kilmingais), juos pamėgo ne tik didikai, bet ir paprasti žmonės, ypač keliaujantys cirkinininkai.

Žinoma, dalmatinai, kaip prabangos simbolis, visuomet brangiai kainuodavo (ir tebekaunuoja).

Beje, kai kur jie dar vadinami arlekinais.

Šuo — gaisrininkas

XIX a. pradžioje patekė į Ameriką, dalmatinai greitai užkariavo šios šalies prezidento George Washington simpatijas.

Čia jie pasižymėjo dar vienoje srityje, atlikdami svarbias pareigas: šie šunys buvo mokomi galvotrukčiais šuoliuoti gaisrininkų ekipažo priekyje, gauti į šalį užsiziopsojusius ir taip atlaisvinti kelią gaisrininkų kinkiniui.

Atvykę į gaisro vietą, dalmatinai drausmingai sėdėdavo nuošalyje, stengdamiesi nesipainioti po kojų, lyg suprastami žmonių darbo skubtumą ir svarbą.

Labiausiai šioje tarnyboje pasižymėjusiems dalmatinams būdavo net skiriami apdovanojimai — specialūs antkakliai su gaisrininko šalmo ženklu.

Vėliau, pasirodžius gaisrinėms mašinoms, dalmatinai jų jau nelydėdavo.

Matyt, arklių prakaito kvapas jiems buvo kur kas patrauklesnis nei benzino dūmai. Tačiau Amerikos gaisrininkai irgi pamėgo šiuos greitus, pareigingus šunis. Prie gaisrininkų čia ir šiandien galima pamatyti dalmatinus. Tai senos geros žmonių ir gyvūnų draugystės ženklas.

Karo tarnyba

Atsirado darbo dalmatinams ir II pasaulinio karo metais.

Jie pasižymėjo kaip puikūs sargybiniai, saugotojai. Šie šunys sėkmingai atrodavo po bombardavimų griuvėsiuose užverstus žmones, nunešdavo Raudonajam Kryžiui žinias apie sužeistuosius.

Vienas dalmatinas karo metu net pelnė valstybinį apdovanojimą. Kartu su savo šeimnininku amerikiečių pilotu jis įvykdė net 38 skrydžius virš Vokietijos teritorijos ir net buvo kartą sužeistas.

Tačiau pats didžiausias dalmatinų „pikas“ atėjo 1956 metais, kai anglų rašytoja Dodi Smit išleido knygą pavadinimu „101 dalmatinas“ kuri iš karto tapo bestseleriu.

Po kelerių metų pasirodė W.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIG GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Disney studijos to paties pavadinimo animacinis filmas, taip sužadines dar didesnę žmonių susidomėjimą šiais puikiais gyvūnais, kad amerikiečių „Dalmatinų klubas“ net buvo priverstas savo narių prašyti kiek pristabdyti šių šunų veisimą.

Ir šiandien dalmatinai, kur

Širdies ir kraujagyslių ligos

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.

Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

beaugtų, visur yra žmonių mylimi dėl jų gražumo, meilumo, mokėjimo draugauti su suaugusiais ir vaikais, patikimumo saugant šeimos turtą.

Jei yra galimybė įsigyti šios veislės šunį, ja pasinaudoja dažnas šeimnininkas.

„Klaipėda“

Andrius Mamontovas pristato titulinį naujausio albumo dainą „Saldi. Juoda. Naktis“

Grupės „LT United“ įkūrėjas ir lyderis Andrius Mamontovas sugrįžta prie aktyvios solinės veiklos ir pristato titulinę savo naujausio albumo dainą „Saldi. Juoda. Naktis“. Po kūrinių „Liūdesio angelas“ ir „Viskas iš naujo“ sėkmės radijo stotis pasiekė naujausia Andriaus Mamontovo daina. Vasariškai svajinga „Saldi. Juoda. Naktis“ yra jau 35-tasis šio dainininko radijo singlas per solinę karjerą.

„Ši daina turi savo istoriją, kurią galima perskaityti mano interneto svetainėje www.andriusmamontovas.com“, — sakė Andrius Mamontovas, kurį gerbėjai vis dažniau gali išvysti ir koncertuose.

Savo pasirodymų metu Andrius Mamontovas kartu su grupe atlieka beveik dviejų valandų trukmės muzikos programą. Koncertuose kartu su naujosios albumo „Saldi. Juoda. Naktis“ dainomis skamba didžiausi bei rečiau girdėti ankstesnių solinių

Andriaus Mamontovo albumų kūriniai bei grupės „Foje“ hitai. Į koncertus dainininkas vyksta su didele dekoracija, kurioje pavaizduoti paukščio sparnai.

Liepos mėnesį surengęs solinius koncertus Zarasuose, Palangoje ir Juodkrantėje, artimiausiu metu Andrius Mamontovas pasirodys Palangoje, Būtingės jaunimo stovykloje, Nidoje ir Gargžduose.

Vasario 14-tą dieną po trejų metų pertraukos buvo išleistas naujausių Andriaus Mamontovo dainų albumas „Saldi. Juoda. Naktis“, kurio parduota per 8,000 vienetų. Tą pačią dieną pasirodė ir instrumentinės muzikos Andriaus Mamontovo albumas „Tyla“, kurį jau įsigijo per 4,000 gerbėjų. Ankstesni Andriaus Mamontovo albumai „O, meile!“ ir „Beribiam danguje“ buvo išleisti 2002 ir 2003 metais ir abu pelnė geriausio metų albumo apdovanojimus.

Vaidas Stackevičius

Andriaus Mamontovo koncertas Juodkrantėje

M.P.3 archyvo nuotr.

KNYGOS „LIETUVIŲ PĖDSAKAI AMERIKOJE“ SUTIKTUVĖS

Lietuvos dailės muziejus, JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas šiandien, rugpjūčio 8 d., ruošia knygos „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“ sutiktuvių vakarą Taikosios dailės muziejuje (Vilnius, Arsenalo 3A). Leidinį iniciavo JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė. Tekstų autorė ir knygos sudarytoja Audronė Viktorija Škiudaitė.

Kaip knygos įžangoje rašo M. Remienė, „Surinkome lietuvių išeivių istoriją po kruopelę iš visos Amerikos ir dovanojame Lietuvai“. Čia cituojama ir išeivijoje dirbusio filosofo dr. Juozo Griniaus mintis, kad „Tautai priklausome pačia savo būtimi, o ne vieta, kurioje gyvename“. Šiame leidinyje - dokumentalūs paliudijimai, kaip svetimame krašte privalantys prisitaikyti emigrantai stengėsi išlikti tautoje, o ne už jos. Knygoje gausu medžiagos apie tai, kaip nuo XIX a. pab., daugiau kaip per šimtą metų kartais bemoksliai ir be politinių nuostatų emigrantai lietuviai kūrėsi, būrėsi į parapijas, leido savo laikraščius, knygas, rūpinosi vaikų išmokslinimu ir lietuviškos dvasios palaikymu.

Tad karštą 2002 m. vasarą knygos iniciatorės automobiliu peryžiavo Amerikoje seniausius lietuvių gyventas apylinkes, rinko adresus, dokumentus, atsiminimus, fotografijas. Jų, o taip pat piešinių, žemėlapių knygoje sudėta per 800. Pirmosios žinios apie lietuvių Amerikoje, ankstyvoji emigracija ir jos priežastys, lietuviškų parapijų atsiradimai atskirose valstijose, išeivijos jaunimas, įvairių organizacijų veikla,

radijas ir spauda, buitės ir kultūra, svajonės ir tikrovė, meninė raiška, ansambliai, chorų būrimasis, naujų bažnyčių statymo faktai, spaustuvės ir rėmėjai, lietuviškų vadovėlių leidimas, skautų stovyklos ir vienuolijos, tautinės kapinės ir dingstantys lietuviškieji Čikagos rajonai, laišakai ir Bostono enciklopedija, pavadinta Amerikos lietuvių inteligentų žygdarbiu, išeivija ir Lietuva, kintantys požiūriai ir santykiai - tokios čia trumpai apžvelgtos, knygoje išsamiai pateiktos temos. Aprėptos visos trys lietuvių emigravimo į Ameriką bangos - politinės ir ekonominės. Autorė ne tik pati žvalgėsi, rinko medžiagą JAV, bet ir naudojo gausią literatūrą, kurios sąrašas čia surašytas. A. Škiudaitė teigia: „Muša paskutinės valandos, kada galima prisiliesti prie išeivijos šaknų“. Anapilio šauksmas seniesiems išeiviams, uždarnos parapijos, šeimų asimiliacija pakerta tautinių šaknų stiprybę, naikina ryšius su Lietuva.

Apie visą tai bus išsamiau kalbama šiame kultūros vakare, kur visuomenei bus parodytas ir aptartas naujasis leidinys. Dalyvaus knygos sumanytojai, rengėjai, mokslininkai, politikai, Vilniuje vykstančio Pasaulio lietuvių bendruomenės XII Seimo nariai. Koncertuos solistas Vytautas Juozapaitis (baritonas) ir ansamblis „Tūto“ (vadovas Gintaras Vilčinskas).

Informaciją apie knygą teikia JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė (tel. 2609347) ir žurnalistė Audronė Viktorija Škiudaitė (tel. 2440643).

**Lietuvos dailės muziejaus
Ryšių su visuomene centras**

Audronė Škiudaitė (kairėje) ir Marija Remienė.

Antano Tumėno nuotr.

Stanley P. Budrys, Racine, WI, prie prenumeratos mokesčio pridėjo dosnią 80 dol. auką „Draugui“. Esame dėkingi.

Gediminas ir Birutė Jodwaliai, Lemont, IL, su prenumeratos atnaujinimo mokesčiu atsiuntė 100 dol. auką „Draugui“. Dėkojame už dosnumą ir linkime kuo geriausios sėkmės „Willowbrook Balroom“ salėse.

Stasys Misiūnas iš Indianhead Park, IL, atnaujino „Draugo“ prenumeratą ir dar pridėjo 65 dol. auką. Širdingai dėkojame.

Stasė Žemgulis iš New Buffalo, MI, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Labai ačiū!

Algimantas Daugirdas, gyv. Willowick, OH, apdovanojo „Draugą“ 50 dol. auka. Nuoširdžiai ačiū!

Maksiminas Karaška iš Maryland valstijos, kartu su prenumeratos pratęsimu atsiuntė „Draugui“ 80 dol. auką. Labi dėkui!

Vida Krištolaitis parėmė „Draugo“ leidybą 100 dol. auka. Dėkojame dailininkei Vidai!

Birutė V. Kozica, gyv. Daytona Beach, FL, atsilygino už „Draugo“ prenumeratą ir dar pridėjo 80 dol. auką. Dėkojame už dosnumą.

Irene Ulpa iš S. Boston, MA, parėmė „Draugo“ leidybą 50 dol. auka. Labai dėkojame.

Laima ir Jonas Šalčiai iš Lake Forest, IL, sumokėjo metinę „Draugo“ prenumeratą Vidmantui Eidukui ir Genovaitei Pundziuvienei. Tik tokiu dosnumu ir lietuviškos spaudos įvertinimu „Draugas“ galės sulaukti 100 ir dar daugiau metų. Ačiū!

AŲA O. NUTAUTIENĖ PALAIDOTA ČIKAGOJE

Daugiau negu šimtą metų išgyvenusi, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus žmonos Almos mama Ona Soblytė-Nutautienė amžinąjį poilsį rado Čikagos Lietuvių tautinėse kapinėse liepos 24 dieną. Ji čia buvo palaidota šalia savo vyro - Stasio Nutauto, mirusio 1977 m. Čikagoje, ir savo dukros.

Ona Soblytė (Nutautienė) gimė 1904 m. birželio 29 d., o mirė 2006 m. birželio 25 d. Vilniuje. Velionė ilgiausiai išgyveno Čikagoje, tik pastaruosius metus, drauge su dukra Alma ir jos vyru Valdu, praleido Lietuvos sostinėje Turniškių rajone.

Pažinojusieji velionę teigia, kad ji buvo geraširdė, puikaus būdo moteris, todėl jos šeimoje kivirčų nebūta. Tą būdo savybę paveldėjo ir dukra Alma.

Nutautų šeima - tėvai Stasys ir Ona bei dvi dukros - iš Vokietijos uosto Bremenhafen atplaukė į JAV, nevaziavo į Čikagą ar jos apylinkes, kaip dauguma mūsų tautiečių. Jie pasuko į Rockford miestą, esantį apie 80 mylių nuo Čikagos, kur tuo metu gyveno nemažai lietuvių. Iš tų laikų išlikę lietuviai sako, kad atsimena Nutautus, nors jie ne taip ilgai Rockford buvo apsistoję.

Po kelių mėnesių Čikagą pasiekė ir Valdas Adamkus (Adamkevičius). Jis Almai pasipiršo ir 1951

m. rugsėjo 1 d. su ja susituokė Rockford. Apsigyveno pas Nutautus. Tik vėliau jie persikraustė į Čikagą. 1954 m., kai Marquette Park rajone kartu su Almos tėvais pasistatė dviejų aukštų namą, jaunieji apsigyveno antrajame jo aukšte, o Nutautai - pirmajame.

Dabar, po daugiau nei pusšimčio metų, Ona Nutautienė vėl grįžo į Čikagą, bet šįkart - jau amžinajam poilsui po ilgos kelionės šioje žemėje. Jos laidotuvės buvo privačios - čia buvo pakviesti tik prezidento ir jo žmonos artimieji, kurie atidavė paskutinę pagarbą šimtametei.

Šios savo viešnagės Čikagoje (liepos 21-30 d.) metu prezidentas V. Adamkus nerengė jokių viešų susitikimų, tik lankė gerus draugus bei pažįstamus. Adamkai, kaip įprasta, Čikagoje buvo apsistoję pas savo gerus draugus Jolantą ir Algirdą Biručius. Jie visi, kartu ir su keliais kitais draugais, buvo užvaziavę į naują Jurgitos ir Juozo Šedžių restoraną „Magnolia“, isikūrusį Willow Springs, IL.

Kitas prezidento V. Adamkaus vizitas į Čikagą numatomas 2007 m. sausio mėnesį, kai čia jis sustos pakeliui į įprastą savo žiemos atostogų vietą Meksikoje.

Edvardas Šulaitis

A † A GINTAUTAS VĖŽYS

Mirė 2006 m. rugpjūčio 4 d., sulaukęs 80 metų amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Kaune. Gyveno Willowbrook, IL.

Paliko žmoną Lakštuonę Brigatą Betkauskaitę, dukterį Vaivą Danidę Vėžytę, brolių Rimą Vėžį. Taip pat liko svainė Rasa Zita Dirkienė su vaikais Enriku ir Edvardu bei jų šeimos. Liko kiti giminės Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

A.a. Gintautas buvo Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo vedėjas, Santaros-Šviesos narys, Korėjos karo veteranas.

Laidotuvių apeigos įvyko antradienį, rugpjūčio 8 d. Petkus Lemont laidojimo namuose. A.a. Gintautas buvo palaidotas Lietuvių tautinėse kapinėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A KAZYS ČERNIAUSKAS

Mirė 2006 m. rugpjūčio 5 d., sulaukęs 80 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Žagarėje. Gyveno Marquette Parko apylinkėje, Chicago, IL.

Nuliūdę liko: žmona Aldona Galeckaitė Černiauskas, sūnus Casey su žmona Peggy, anūakai Michael, Jason ir Nick. Liūdi artimi draugai Diana Geremias ir Dinah Diaz.

Velionis bus pašarvotas antradienį, rugpjūčio 8 d. nuo 3 v. p.p. iki 8 val. v. Brady-Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 9 d. 9:30 val. r. Brady-Gill laidojimo namuose, iš kur a.a. Kazys bus palydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A Komp. POVILUI MIELIULIUI,

Brighton Parko parapijos choro nariui iškeliauvus į Amžinybę, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai DAGNEI, dukrai OLIVIJAI su šeima, broliams JUOZUI, FRANKUI, VIKTORUI ir ALFONSUI su šeimomis.

*Brighton Parko parapijos choro
direktorius Algimantas Barniškis ir
choro nariai*

„DRAUGAS“ — vienintelis lietuviškas dienraštis už Lietuvos ribų. Vienintelis lietuviškas laikraštis, kuris kasdien pasiekia JAV lietuvių visuomenę.

„DRAUGAS“ spausdinamas Amerikoje jau 97-tus metus. Mūsų tėvai, seneliai ir proseneliai skaitė ir rėmė „Draugą“. Dienraštis tebėra svarbi visuomenės dalis, jungianti organizacijas, parapijas, mokyklas, įstaigas ir pavienius asmenis.

„DRAUGAS“ yra tinkama dovana jaunavedžiams, studentams, giminėms, draugams ir pensininkams.

„DRAUGAS“ yra dovana, kuri kasdien dziugina ir informuoja jau beveik šimtmetį.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 2006 m. rugpjūčio 6 d. ryte, sulaukusi 91 metų, į Amžinybę iškeliavo mūsų mamutė, močiutė ir promočiutė

A † A AGOTA VALAITIENĖ

Agota buvo a.a. Felikso Valaitio žmona. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone. Gyveno Čikagoje, Marquette Parko, o vėliau Lemonto apylinkėse.

Amerikoje išgyveno 57 metus.

Njuliūdę liko dukra Irena ir Juozas Polikaičiai ir anūakai — Darius (Lidija) su šeima, Audrius (Alda) su šeima, Rima (Tadas) Birutienė ir Marius; sūnus Jonas Remigijus ir Irena Valaitiai ir anūakai — Tomas (Cindy) su šeima, Julija (Peter) Deuschle su šeima ir Andrius; dukra Regina ir Alan Žvinakiai ir anūkės — Kristina, Angelė (Romas) Jarašūnienė su šeima, Viktorija (Paulius) Kudirkienė su šeima; 16 proanūkų — Michael, Nicholas, Kovas, Nina, Daina, Lea, Jonas, Vitas, Andrius, Lukas, Aleksa, Matas, Kaija, Stefanija, Aidas ir Nida bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

A.a. Agota priklausė Švč. M. Marijos Gimimo parapijai ir Pal. Jurgio Matulaičio misijai, Putnamo Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjams, JAV Lietuvių Bendruomenei ir kitoms organizacijoms.

Velionė pašarvota trečiadienį, rugpjūčio 9 d., nuo 3 val. p.p. iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., ir ketvirtadienį, rugpjūčio 10 d. nuo 9 iki 10 v.r. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, 6900 S. Washtenaw Ave. Šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos 10 v.r. Po šv. Mišių a.a. Agota bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse..

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti šv. Mišioms.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A LEONARDUI KUTKUI

mirus, šioje skausmo valandoje reiškiamo gilią užuojautą jo mylimai žmonai EMILIJAI, sūnui ARŪNUI, dukterims KRISTINAI, JŪRATEI, RITAI, RASAI ir jų šeimoms.

Danna Anužienė

Kazys ir Elena Karveliai

Benita Astašaitienė

Regina Duobienė

Irena Alantienė

Erna ir Eugenijus Mičiūnai

Janina ir Vacys Mitkai

Jadvyga Ignatavičienė

A † A Aktorei MARIJONAI LEMEŠYTEI DIKINIENEI

mirus 2006.07.18, sulaukus 94 metų amžiaus, jos mylimą dukrą ŽIVILĘ su šeima ir sūnų JONĄ su žmona, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Dikinių šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Lietuvių centre „Seklyčia“** rugpjūčio 9 d. 2 val. p.p. tradicinio susibūrimo metu lankysis kunigas Antanas Gražulis, SJ, kuris neseniai lankėsi Lietuvoje ir pasidalins išpuoliais. Maloniai kviečiame visus atvykti, kartu papietauti ir paremti „Seklyčią“.

♦ **Rugpjūčio 12 d., šeštadienį, 1 v. p. p.** Beverly Shores, IN, Litanikos parke įvyks šauni priešrudėninė gegužinė, kurią ruošia Lietuvių klubas. Gražiamie Litanikos parke bus galima pasivaikinti namuose paruoštu maistu, atsigaiivinti gaiviais gėrimais, pažaisti įvairių žaidimų ir pasiklausyti gyvos muzikos. Bus loterija su įdomiais ir vertingais laimėjimais. Jeigu norėtumėte paaukoti įvairių daiktų loterijai, juos mielai priimsime gegužinės metu. Maloniai kviečiame visus atvykti, pabendrauti ir pasidžiaugti žavia gamta ir parko grožiu.

♦ **Rugpjūčio 13 d., sekmadienį, 12 v. p. p.** visus ratuotus ir pėsčiuosius, su šeimomis ir be šeimų, su vaikais ir be vaikų gen. T. Daukanto jūros šaulių kuopa kviečia atvykti į pasilinksminimą Ateitininkų ažuolyne, 12690 S. Archer, Lemont, IL. Bus galima pasiklausyti nuotaikingos Augūstaičio muzikos, pasivaikinti gardžiais šašlykais, atsigaiivinti gaiviais gėrimais. Organizuojama loterija, visų laukia dienos siurprizas — Pupų Dedė iš Lietuvos tikrai ne leis jums nuobodžiauti. Daugiau informacijos galite gauti paskambinę telefonu: 773-523-7205. Laukiame atvykstančių!

♦ **ALRK Moterų sąjungos 3-ios** kuopos narės rugpjūčio 15 d., antradienį, per Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų šventę, 10 v. r. kviečiamos dalyvauti šv. Mišiose Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių bus pietūs „Seklyčioje“, po jų — Rimos Sidrienės paskaita

apie „Opus Dei“. Svečiai mielai laukiami. Norintiems dalyvauti pietuose, būtina apie tai pranešti telefonu 773-582-7452 — A. Leščinskienei arba 773-434-6685 — Angelai Lawler.

♦ **Rugpjūčio 19 d., šeštadienį, JAV Waukegan-Lake County** apylinkės metinė gegužinė Vokiečių centre, Lake Villa, IL, prasidės 2 val. p.p. Daugiau informacijos: www.waukegan-lakecountyil.org

♦ **Rugpjūčio 20 d., sekmadienį, 12 v. p. p.** Lemonto apylinkė kviečia visus į linksmą vasaros gegužinę, kuri rengiama PLC sodelyje, Lemonte. Bus daug gardaus maisto, gaivinančių gėrimų, organizuojama loterija. Muzikantas Arvydas ir „Baltijos“ pramoginių šokių mokyklos atstovai šokių mėgėjams tikrai ne leis nuobodžiauti. Suaugusieji savo vikrumą ir sumanumą galės išbandyti įvairiose varžytuvėse. Vaikų lauks susitikimas su klounu, piešinių ant asfalto konkursas, badmintono varžybos ir daug kitų pramogų. Medicinos ir kosmetologijos srities specialistės teiks nemokamas konsultacijas. Bus daug netikėtumų. Kviečiame visus ne tik namiškius, bet ir svečius iš kitų apylinkių atvykti pabendrauti bei kartu pasidžiaugti gražia vasara.

♦ **Lietuvių Laisvės Armijos karių** ir rėmėjų sąjunga nuoširdžiai dėkoja visiems LF nariams už suteiktą materialinę paramą įamžinant LLA istoriją. Kviečiame visus, kurie neabejingi lietuvių išlaikymui ir kuriuose gyva Lietuvos istorija, jungtis į LF gretas adresu: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

♦ **Jaunimo centras ieško žmonių** (pageidautina, kad būtų vyras ir žmona) gyventi ir prižiūrėti centrą. Daugiau informacijos teirautis telefonais: 708-447-4501 arba 773-925-6193.

Jono Dovydeno foto meno parodos „Another Country Also Mine“ (Sugrįžimas į paliktą kraštą) atidarymas vyks penktadienį, rugpjūčio 18 d. 6-8 v.v., Chicago Cultural Center, Michigan ir Randolph gatvių sankryžoje, 77 East Randolph. Paroda vyks pirmo aukšto Michigan Avenue galerijoje. Nuotraukose pristatomi įvairūs Lietuvos 1996-2002 metų kasdieninio gyvenimo vaizdai.

Gimęs Kaune 1939 metais, sovietams okupavus Lietuvą, Jonas Dovydenas su tėvais pasitraukė į Vokietiją ir vėliau emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas. Baigęs Brown universitetą, toliau gilino foto meno studijas Rhode Island School of Design ir Illinois Institute of Technology. Dovydenas savo darbus yra eksponavęs Čikagos Meno institute, Kongreso bibliotekoje, Minneapolis Meno institute, Douglas Kenyon ir Walter Kelly galerijose Čikagoje. Šiuo metu Jonas Dovydenas gyvena Lenox, Massachusetts ir Vilniuje.

Paroda vyks nuo rugpjūčio 12 d. iki spalio 22 d. Ketvirtadienį, rugpjūčio 24, 12:15 v. p.p., Sofia Zutačas, Čikagos miesto Kultūros centro parodų kurtorė, pristatys parodą ir praves diskusijas.

MARGUTIS II

LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDŲ
KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
Tel. 773-476-2242

Miesto panorama

UŽTERŠTAS EŽERAS

Vos tik prasideda maudymosi sezonas Michigan ežere, tuoj girdime, kad vienas ar kitas (o kartais visi) paplūdimys uždarytas, nes vandenyje rasta pavojingas bakterijų, dažniausiai e-coli — kiekis. Šią vasarą paplūdimiai buvo uždaryti jau 50 kartų, o pernai iš viso tik 78 (metus prieš — 128, tačiau nėra ko Parkų priežiūros departamentui didžiulotis, nes maudymosi sezonas dar tik įpusėjęs). Manoma, kad daugiausia dėl ežero pakrančių taršos kaltos žuvėdros, kurių paežerėje būriuojasi didžiausi pulkai. Parkų priežiūros pareigūnai pavasarį net buvo pradėję paežerę vėdinti šunis, kurių paskirtis — išvaikyti žuvėdras, tačiau, atrodo, ši priemonė nebuvo per daug veiksminga.

Ne tik Čikagoje, bet ir kituose miestuose, kurie yra Michigan ežero pakranteje, vandens tarša susirūpinę piliečiai — National Resources Defense taryba — apskundė teismui U.S. Environmental Protection Agency (EPA), kad ji nepasirūpina įvesti griežtesnį vandens apsaugos taisyklių. Visų pirma uždelsiama paskelbti vandens p-tikros rezultatus, todėl žmonės nežino, kad ežere jau susikaupę pavojingos bakterijos, jame maudosi ir suserga. Nors Čikagoje Michigan ežero vanduo tikrinamas kasdien, bet reikia laukti 24 val., kol gaunami rezultatai, tad paplūdimiai neuždaromi, nors vanduo tikrai užterštas.

Miestas naudoja skirtingų spalvų vėliavėles, pranešančias, ar vanduo saugus maudymuisi.

NERIMSTA IMIGRANTAI

Siekiant, kad nelegaliems imigrantams JAV valdžia suteiktų teisę pasilikti šiame krašte ir ilgainiui įsigyti pilietybę, šiame ne tik Čikagoje, bet keliuose kituose miestuose, įskaitant Washington, DC, buvo surengtos demonstracijos, kuriose dalyvavo ir legalūs, ir nelegalūs imigrantai. Dalyvių skaičius buvo toks gausus, kad JAV valdžia tikrai atkreipė dėmesį ir prezidentas nuolat kalba apie galimybę, kaip nors šią problemą išspręsti teigiama imigrantams linkme. Kad „kalama geležis neataušų“ (kaip sakoma patarlėje), š.m. rugpjūčio 11-13 d. Hillside, IL, ruošiamas visos Amerikos imigracijos įstatymų keitimo aktyvistų suvažiavimas, kuriame bus nutarta, kaip šią akciją tęsti ir ruošti demonstracijas bei eitynes visus šiuos metus. Suvažiavimo vienas tikslų yra koordinuoti visą akciją, kad ji būtų vieninga ir tuo veiksmingesnė.

„RAIDŽIAVIMO“ VARŽYBOS

Šiame krašte labai populiarios „raidžiavimo“ varžybos (spelling bees) moksleiviams, kai jie, išgirdę net labai komplikuotą žodį, turi paraidžiui tiksliai pasakyti, kaip jis rašomas. Šios varžybos vyksta vietiniu, valstijų ir visos šalies mastu. Laimėtojams skiriamos stipendijos ir kitokios dovanos.

Nors nedaug apie tai girdime, pasirodo, kad „spelling bees“ ruošiamos ir vyresnio amžiaus žmonėms (tai tikrai geras būdas lavinti vyresniųjų atmintį, kad ji neapsineštų senatvės dulkėmis). Bent jau Illinois valstijoje šios varžybos pradėtos nuo 1980 metų. Vietinėse varžybose geriausiai pasirodę asmenys, važiuodavo į valstijos mugę (Illinois State Fair), kur būdavo išrenkamas vienas laimėtojas. Ilgainiui šie renginiai dėl įvairių priežasčių išnyko ir dabar vyksta tik vienas „raidžiavimo konkursas“ — Park Ridge, IL, Maine Township salėje, kur šiemet varžėsi 20 vyresnio amžiaus asmenų. Varžybų nugalėtoja tapo Linda Cesario iš Arlington Heights, paraidžiui tiksliai pasakiusi žodį „trinitrotoluene“. Beje, jau septyneri metai jos stipriausia varžovė šiuose konkursuose yra kita 74 metų Čikagos priemiesčio gyventoja, su kuria Cesario susipažino konkursuose ir susidraugavo. Šių moterų draugystei, atrodo, nekenkia tai, kad jos yra varžovės „spelling bees“ varžybose.

VANDENS IR ORO PROGRAMA

Kasmetinė Čikagos „Air and Water Show“ programa šiemet Michigan ežero pakranteje, netoli North Avenue Beach (1600 N. Lake Shore Drive) vyks rugpjūčio 19-20 d. Visos šios programos renginius galima stebėti nemokamai, tad tūkstančiai žmonių susirenka pasigėrėti laivelių paradu, akrobatiškais lėktuvų skrydžiais (ne, nebuvo girdėti kad Rolandas Paksas dalyvaus su savo lėktuvu...), o vakarais — nuostabiomis ugnies salvelėmis aptemusioje padangėje.

„VIVA CHICAGO“

Lotynų Amerikos muzikos festivalis, pavadintas „Viva Chicago“, vyks rugpjūčio 26-27 d. Čikagos Grant Parke, 3005 Columbus Drive. Visi renginiai — nemokami. Bus galima pasiklausyti Lotynų Amerikos įvairaus žanro muzikos, kurią atliks orkestrai ir muzikantų grupės. Šis festivalis ruošiamas kasmet jau aštuoniolika metų.

Paruošė R.A.

John Motiejūnas, gyv. Chicago, IL, kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė dosnią 80 dol. auką „Draugui“. Esame dėkingi.

Danutė Janutė iš Berkeley, CA, parėmė „Draugo“ leidybą 50 dol. auka. Tariame ačiū.

Evaldas Veleckis, gyv. Orland Park, IL, atsilygindamas už „Draugą“, pridėjo ir 50 dol. auką. Sakome dėkui.

Jadvyga Plikėnys iš S. Boston, MA, ne tik pratęsė „Draugo“ prenumeratą, bet parodė ypač dosnią širdį, kartu atsiųsdama 100 dol. auką. Esame nuoširdžiai dėkingi.

K. Gražina Gražienė, gyv. Downers Grove, IL, prie „Draugo“ prenumeratos mokesčio dar pridėjo 70 dol. auką. Širdingai dėkojame.